

# ΑΠΟΘΗΚΗ

ΤΩΝ

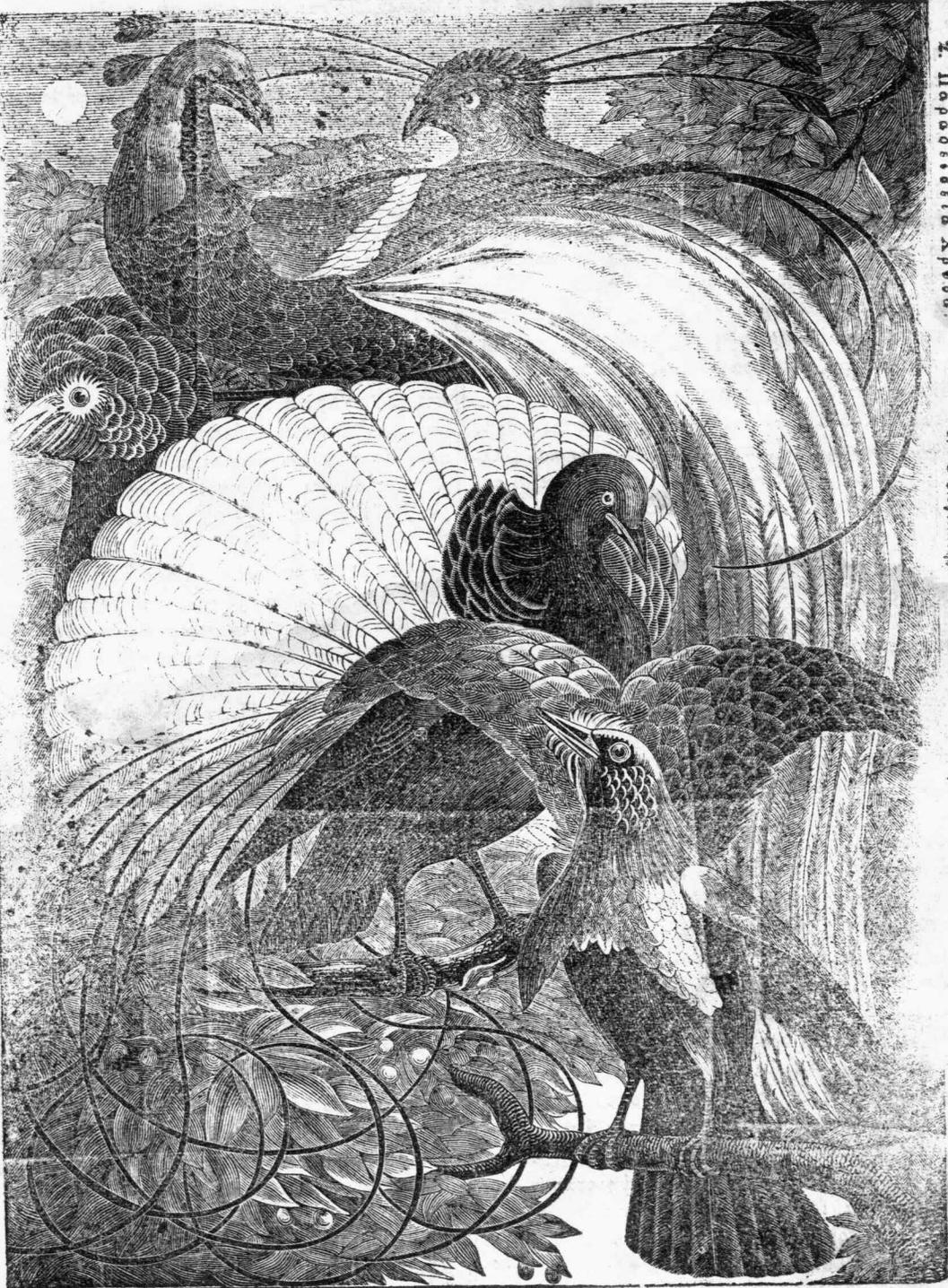
## ΩΦΕΛΙΜΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ.

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ, 1840.]

[ΑΡΙΘ. 45.]

ΠΑΡΑΔΕΙΣΕΙΑ ΠΤΗΝΑ.

1. Παράδεισος Π. ο Νεφελίτης. Η Σιδερωδός. Ο Λαυράκιος.



2. Παράδεισος Χρυσός.

4. Ο Νεφελίτης.

5. Παράδεισος Πικροφάγος.

## ΠΑΡΑΔΕΙΣΕΙΑ ΠΤΗΝΑ.

Οσα πρό εκατόν ἢ διακοσίων ἐτῶν ἱστόρουσιν οἱ Εὐρωπαϊοὶ περὶ τῶν λεγομένων Παραδείσειων Πτηνῶν ἀρκετὰ δεικνύουσι, πόσον εὐκόλως οἱ τότε φυσικοῖστορικοὶ ἀνεπλήρουσιν διὰ τῆς φαντασίας ὅ,τι διὰ τῆς ἐπιμελείας ὤφειλον νὰ ἐξακριβώσωσιν. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἔφερον Εὐρωπαϊοὶ τις ἐκ τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν τὸ δέρμα γένους πτηνῶν περικαλλεστάτων, τὰς ἐξείς τῶν ὁποίων δὲν ἐγνώριζε ποσῶς, εἰμὴ καθ' ὅσον εἶχε τὰς μάθειν παρὰ τῶν ἐντοπίων. Ἡ στολή αὐτῶν ἦτο λαμπροτάτη· τινὰ ἦσαν ἐσκεπασμένα ἐπὶ τοῦ στήθους καὶ τῶν νῶτων μὲ περιτραχήλια τῶν πλέον ζωπρῶν χρωμάτων· ἄλλα εἶχον λεπτότατα μακρὰ πτερά, ὑποκάτωθεν τῶν πτερυγῶν ἐκτεινόμενα, ἢ παραφυόμενα ἐκ τῆς κεφαλῆς· τὰ πλεῖστα δὲ τῶν κοσμημάτων τούτων ἐφαίνοντο σχεδὸν ἀχρηστά διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς λεπτότητος, καὶ ἀδύνατα ν' ἀνεξέζωσιν εἰς τοὺς κατά τὴν γῆν ταύτην πνέοντας σφοδροὺς ἀνέμους. Ἦσαν δὲ καὶ ἀνευ ποδῶν τὰ εἰς τὴν Εὐρώπην ἐρχόμενα δείγματα. Ὁθεν ἡ φαντασία εἶχεν ἀρκετὴν ὕλην, ἐφ' ἧς νὰ ἐργάζεται. Τὰ πτηνὰ ταῦτα, τρυφερότερα τῆς περιστερᾶς καὶ τοῦ ταῦνος λαμπρότερα, περιεγράφοντο ὡς οἱ κάτοικοι χώρας τινός, ὅπου τὰ πάντα ἦσαν καλλοῦν καὶ καθαρότης· ὅπου ἀνεμοζάλοι οὐδέποτε συνέχεον τὰ πτερά των· ὅπου μὲ ἀόκνους πτέρυγας περιίπταντο εἰς φαιδρὰν καὶ βαλσαμώδη ἀτμοσφαιραν, ἀνίκανα ποτὲ νὰ καταπάσσωσιν ἀπὸ τὸ μακάριον αὐτῶν πέταγμα, καὶ τρεφόμενα μόνον ἀπὸ τὰς δρόσους καὶ τὰς εὐωδίας τοῦ ἀνεφέλου των οὐρανοῦ. Ὄνομάσθησαν δὲ Πτηνὰ Παραδείσεια ἢ τοῦ Παραδείσου· καὶ τὰ ὀλίγα δείγματα ὅσα εἰς τὴν Εὐρώπην ἐφέρθησαν ἐνομιζόντο ὅτι κατὰ τύχην ἐπεσκέφθησαν ἡλιακὸν τι μέρος τοῦ ἡμετέρου κόσμου, πλοῦσιον μὲν ἀπὸ ἀνθῆ καὶ ἀρώματα, ἀλλ' ὄχι τὸ ἀληθὲς αὐτῶν κατοικητήριον. Τοιαῦτα ἐμυθολόγουσιν οἱ τῆς φυσικῆς ἱστορίας συγγραφεῖς· φαίνεται δὲ καὶ ὅτι ἀνδρες ἐπιστήμονες ἔδωκαν εἰς αὐτὰ πίστιν, ὅτε ὠνόμασαν ἐν εἶδος τῶν πτηνῶν τούτων Παραδείσεια Ἄποδα.

Τὴν ὀρθοτέραν περιγραφὴν τῶν Παραδείσειων ἔδωκεν ὁ Γαιμάρδης, εἰς τῶν φυσικοῖστορικῶν οἵτινες συνῴδυσαν τὴν πρὸς ἀνακάλυψιν Γαλλικὴν ἐκστρατείαν, τὴν γενομένην τὸ 1817 ὑπὸ τὸν πλοῦρχον Φρεϋκινέτ. Πολλὰ τῶν ὀρνέων τούτων παρετήρησεν ἐπὶ τῆς Βαϊγιού, μίαν τῶν νήσων αἰετίνες ἀποτελοῦσι τὸ σύμπλεγμα τῆς Νέας Γουινέας. Συνιστῶσι γένος ἐκ τοῦ τάγματος τῶν παμφάγων. Ἡ κυριώτερα τροφή των εἶναι ὀπῶραι καὶ ἐντομα· ἡ δύναμις δὲ τῶν ῥαμφῶν καὶ ποδῶν των παρὰ πολὺ χρησιμεύει εἰς τὰ πυκνὰ δάση ὅπου κατοικοῦν. Εἰς τὰ πλέον δυσπρόσιτα μέρη τῶν δασῶν ἀγαποῦν νὰ διατρίβωσιν· ὁπότεν δὲ ὁ καιρὸς ἦναι γαλήνιος, καθίζουσιν εἰς τοὺς κορυφαίους κλάδους τῶν ὑψηλοτάτων δένδρων. Πετοῦν τάχιστα, μολονότι πάντοτε διευθύνουσι κατὰ τοῦ ἀνέμου τὸν δρόμον των. Τοῦτο δὲ ἀναγκάζονται ν' ἀκολουθῶσι κατὰ συνέπειαν τῆς πλουσιωτά-

της στολῆς, μὲ τὴν ὁποίαν ἡ φύσις τὰ ἐνέδυσσε· καθότι ὁ ἀνεμος, πιέζων κατὰ τὴν διεύθυνσιν τῶν μακρῶν πτερῶν, κρατεῖ αὐτὰ πλησίον εἰς τὰ σώματά των· ἀλλ' ἂν ἐξ ἐναντίας ἔπνεεν ὀπισθεν αὐτῶν, ἤθελε τὰ συγχέειν καὶ ἀνυψόνειν, αἱ δὲ φορτωμένοι αὐτῶν πτέρυγες δυσκόλως ἤθελον ἐνεργεῖν. Σπανίως ὁμως τολμῶσι νὰ ἐξέρχωνται ἀπὸ τὰ καταγωγὰ των ἐν καιρῷ σφοδροῦ ἀνέμου. Ὅταν προσεγγίξῃ ἀνεμοζάλη, γίνονται ὄλως ἄφαντα, αὐθορμήτως φοβούμενα τὸν τυφῶνα, εἰς ὃν ἤθελον εἰσθαι ἀδύνατον μὲν ν' ἀντισταθῶσιν, ἐξίσου δὲ κινδυνῶδες νὰ παραδοθῶσιν. Εἶναι γενναϊότατα, ἔτοιμα νὰ προσβάλωσιν εἰς πᾶν ἀρπακτικὸν ὄρνεον, τὸ ὁποῖον διεγείρει τὰς ὑποψίας ἢ τοὺς φόβους των. Ποτὲ δὲν ἐφάνησαν ἡμερωμένα μεταξὺ ὁποιασδήποτε τῶν φυλῶν, αἵτινες κατοικοῦσι τὰς νήσους ὅπου κοινῶς εὐρίσκονται. Περὶ τῶν φωνῶν των, τοῦ τρόπου καθ' ὃν ἐπῶάζουσι, καὶ τῆς τῶν νεογνῶν ἐπιμελείας, τίποτε δὲν γνωρίζεται.

Εἰς τὴν προτεταγμένην εἰκονογραφίαν βλέπει ὁ ἀναγνώστης συμπελεγμένα τινὰ ἐκ τῶν λαμπροτέρων Παραδείσειων, ὡς εἰκονίζει αὐτὰ ὁ Le Vaillant εἰς τὸ περὶ Πτηνῶν σύγγραμμά του. Τὸ εἶδος Ἀριθ. 1 (Παρ. Ἀποδα) εἶναι πολὺ ἀξιοσημείωτον διὰ τὸ κάλλος τῶν πτερῶν, τὰ ὁποῖα ἔχουσι μεγίστην χρωμάτων ποικιλίαν καὶ λαμπρότητα. Διακρίνουσι δ' αὐτὸ μάλιστα αἱ μακρὰ καμπύλαι ταινίαι αἱ ὑποκάτωθεν τῶν πτερυγῶν αὐτοῦ φέρονται, καὶ κατὰ τὸ μῆκος ἐκτεινόμεναι περὶ τοὺς δύο πόδας. Ἀριθ. 2 ὀνομάζεται Γαλλιστί Le Sifilet ἀπὸ τὰς λέξεις six (ἕξ) καὶ filet (ταινία), διὰ τὰς κοσμοῦσας τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἕξ ταινίας. Ἀριθ. 3 καὶ 4 ἐχνογραφήθησαν καὶ περιεγράφησαν ὑπὸ τοῦ Le Vaillant. Τὸ τέταρτον παριστάνεται δεικνύον τὰ λαμπρὰ του πτερά, καθὼς ὁ ταῦς τὴν οὐρανὸν του. Ἀριθ. 5 (ὁ Ὑπερβαίνης) δεικνύει καθαρώτατα ὅποιος φύσεως εἶναι τὰ πτερά τῶν Παραδείσειων. Τὸ ὡς περιδέραιον ἐπὶ τοῦ στήθους αὐτοῦ κρεμάμενον, καὶ τὰ ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτοῦ ῥιπιδοειδῆ κοσμήματα, ποτὲ δὲν συνεχονται οὐδὲ μὲ τὰς πτέρυγας οὐδὲ μὲ τὴν οὐρανὸν. Ἐμπορεῖ δὲ τὸ πτηνὸν νὰ ὑψῶν καὶ νὰ χαμηλόνῃ αὐτὰ· δὲν φαίνονται ὁμως ὅτι βοηθοῦσι τὸ πέταγμα του. Τὰ εἰς τοὺς ὤμους διπλόνονται ἐπὶ τῶν πτερυγῶν ὡς πέπλος. Κατὰ τὸ μέγεθος διαφέρουσιν ἰκανῶς τὰ διάφορα εἶδη. Τὰ σώματα τῶν πλειοτέρων δὲν ὑπερβαίνουσι τὸ τῆς κίχλης, μολονότι τὸ πάχος τῶν πτερῶν των κάμνει αὐτὰ νὰ φαίνωνται ἰσομεγέθη μεγάλης περιστερᾶς.

Ἐν ἀπὸ τὰ περικαλλέστατα ἐκ τῶν Παραδείσειων ὀνομάζεται Βασιλικόν. Περὶ τοῦ εἶδους τούτου πολλὰ περίεργα ἱστοροῦνται εἰς τὰς νήσους, ὅπου τὰ πτηνὰ ταῦτα εὐρίσκονται. Οἱ ἐντόπιοι, παραδείγματος χάριν, διίσχυρίζονται ὅτι τὰ δύο κυριώτερα εἶδη τῶν Παραδείσειων ἔχουσιν ἕκαστον ἰδιαιτέρον ἀρχηγόν, τὰ αὐτοκρατορικά τοῦ ὁποίου προστάγματα δέχονται μεθ' ὑποκλινοῦς εὐπειθείας παμπληθεῖς ὑπήκοοι· καὶ ὅτι πάντοτε ὁ βασιλεὺς ἵπταται ἄνωθεν τοῦ κοπαδίου, ἐκδίδων διαταγὰς νὰ θεωρήσωσι τινὲς καὶ ἀπογευθῶσι

τὰς βρύσεις, ὥστε οἱ ἄλλοι νὰ πῶσιν ἀσφαλῶς—καθότι συνήθεια τῶν Ἰνδιῶν εἶναι νὰ φαρμακεύωσι τὰ ὕδατα ὅπου τὰ πτηνὰ ταῦτα προστρέχουν διὰ ποτὸν, καὶ οὕτω νὰ συλλαμβάνωσιν ὀλοκλήρους αὐτῶν ἀγέλας. Ὁ Le Vaillant στοχάζεται ὅτι γένεσιν ἔλαβεν αὐτὴ ἡ ἰδέα ἐκ τῆς κατὰ τύχην παρατηρήσεως ξένου τινός εἶδους μεταξὺ ἀγελαίου κοπαδίου. Ἡ ἐξήγησις δὲ αὐτῆ συμφωνεῖ μ' ὅσα διηγεῖται ἄλλος τις ὁ κύριος Σοννεράτ περὶ τῶν ἡθῶν τοῦ Βασιλικῦ Παραδείσειου· διότι μονάζον ἐν γένει, μεταβαίνον δὲ ἀπὸ θάμνου εἰς θάμνον πρὸς ζήτησιν τῶν κόκκων μὲ τοὺς ὁποίους τρέφεται, ἔμπορεῖ νὰ φαίνεται κάποτε πλησίον εἰς τὰ τῶν ἀγελαίων κοπάδια, ὅπου τὰ παραδοῦσα πτερά του πρέπει νὰ καθιστῶσιν αὐτὸ περίβλεπτον.

Τὰ μεγαλοπρεπῆ ταῦτα κοσμήματα τῶν Παραδείσειων Πτηνῶν διεγείρουσι τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ ἀνθρώπου. Τὰ ἐπτερωμένα δέρματα συνιστῶσι μέγα εἶδος ἐμπορίου μεταξὺ τοῦ λαοῦ τῶν νήσων τῆς Νέας Γουινέας καὶ τῶν Μαλαιῶν. Οἱ ἐντόπιοι πιάνουσι τὰ πτηνὰ ταῦτα μὲ δίκτυα ἢ σκοτόνουσιν αὐτὰ μὲ βέλη· παρασκευάζουσι δὲ τὰ δέρματα μεθ' ἰκανῆς εὐπρεπείας, ἀφαιροῦντες τὰς ἀληθεῖς πτέρυγας, αἵτινες δὲν εἶναι τόσον λαμπραὶ ὡς τὰλλα πτερά, καὶ ἀποκόπτοντες τοὺς πόδας καὶ τὰ σκέλη. Ἡ τῶν ποδῶν ἔλλειψις ἀφ' ὅλα τὰ εἰς τὴν Εὐρώπην φερθέντα δείγματα ἐγέννησε τὸν μῦθον ὅτι τὰ Παραδείσεια δὲν ἠμπόρουσαν νὰ καθίσωσι, καὶ ὅτι ἐπέτων ἀεῖποτε. Ἴσως δὲ καὶ τὸ μεταναστευτικὸν ἡθὸς των ἐπιθανολόγησε τὸν μῦθον τούτον. Τὸν καιρὸν τοῦ μοσχοκαρίου φθάνουν πετώμενα ἐκ τῶν μεσημβρινῶν νήσων εἰς τὰς Ἰνδίας· λέγει δὲ ὁ Ταυερνιέρ. Ἡ δύναμις τοῦ μοσχοκαρίου ἐπὶ τοσοῦτον τὰ μεθύει, ὥστε πίπτουν ἀναίσθητα καταγῆς.

## Ο ΠΟΤΑΜΟΣ ΝΕΙΛΟΣ.

ΤΗΣ Αἰγύπτου μόνος ποταμὸς εἶναι ὁ Νεῖλος. Εἰς διάστημα 1350 ναυτικῶν μιλίων, ἀπὸ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Τακζῆ μέχρι τοῦ Δέλτα, δὲν λαμβάνει κἀνὲν παραποτάμιον ἐξ ἀνατολῶν ἢ ἐκ δυσμῶν· τοῦτο δὲ, ὡς παρατηρεῖ ὁ Humboldt, εἶναι μοναδικὸν παράδειγμα εἰς τὴν ὑδρογραφικὴν ἱστορίαν τῆς σφαίρας. Εἰς τὸν ἀξιοθαύμαστον τοῦτον ποταμὸν χρεωστεῖ ἅπασαν τὴν εὐκαρπίαν, ἐτι δὲ καὶ τὴν ὑπαρξίν αὐτῆς ἡ Αἰγύπτος. Ἀναμφιβόλως τὸ χῶμα τῆς Αἰγύπτου ἐσχηματίσθη κατὰ πρῶτον ἀπὸ τὴν ἰλὺν, ἥτις μετὰ τοῦ ποταμοῦ συγκαταβαίνουσα ἐκ τῆς Ἀβυσσινίας καὶ τῆς ἐνοδοτέρας Ἀφρικῆς ἀποτίθεται κατὰ τὴν ἐνιαύσιον πλημμύραν· ὅτι δὲ εἰς τὸ διάστημα τῶν αἰώνων ἐξηκολούθησε βαθυμῆδὸν ν' ἀνυψῶται, ὑπάρχουσι καὶ τούτου ἰκανώταται ἀποδείξεις. Π. χάριν, πόλεις καὶ οἰκοδομαί, τὰς ὁποίας γνωρίζομεν ἐκ τῆς ἱστορίας ὅτι κατὰ πρῶτον ἐκτίσθησαν ἐπὶ ἀναχωμάτων διὰ νὰ μένωσιν ἀνεπηρέαστοι ἀπὸ τὴν πλημμύραν, κεῖνται τὴν σήμερον τόσον χαμηλὰ ἐπὶ τῆς πεδιάδος, ὥστε νὰ πλημμυρίζωνται κατ' ἔτος· φαίνεται δὲ καὶ ὅτι μεγαλύτερα ὕψωσις τοῦ

ποταμοῦ χρειάζεται τὴν διὰ νὰ εὐτυχήσωσι τὰ σπαρτὰ· παρ' ὅση ἀπητεῖτο κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦ Ἡροδότου. Οὕτω δὲ, προϊόντος τοῦ χρόνου, ἡ γῆ τῆς Αἰγύπτου ἤθελε κατερνωθῆν ἀπὸ τὴν ἐκλειψίν τῆς πλημμύρας, ἂν ἡ ἰσορροπία δὲν διετηρεῖτο ἀπὸ ἀνάλογον σχεδὸν ὕψωσιν τῆς κοίτης τοῦ ποταμοῦ. Ἐκτὸς δὲ πολλῶν ἄλλων ἀποδεικτικῶν τοῦ ὅτι καὶ ἡ κοίτη συναναβαίνει, ἔχομεν καὶ τὸ πλησίον τῆς Ἐλεφαντίνης ἀρχαῖον Νειλομέτριον, ὑπὸ τοῦ Στράβωνος μνημονοῦμενον, ἐτι δὲ καὶ τὴν σήμερον ὑπάρχον. Τὸ ἐπ' αὐτοῦ σημειωμένον ὕψιστον μέτρον εἶναι εἰκοσιτέσσαρες Ἑλληνικοὶ πήχεις· ἀλλὰ τὸ ὕδωρ ἀναβαίνει τὴν ὥρα, ὅταν εὐρίσκειται εἰς τὸ μέγιστον αὐτοῦ ὕψος, ὀκτὼ σχεδὸν πόδας ἄνω τοῦ σημείου τούτου· ἐνῶ ἐκ τινος εἰς τὸν τοῖχον ἐπιγραφῆς, γενομένης τὴν τρίτην Μ. Χ. ἑκατονταετηρίδα, φαίνεται ὅτι τὸ ὕδωρ ἀνέβαινε τότε μόνον ἕνα πόδα ὑπὲρ τὸ εἰρημένον σημεῖον. Ὁθεν ἔπεται ὅτι ἀνέβη καθ' ἑκάστην ἑκατονταετηρίδα πέντε περίπου δακτύλους· ἀπὸ διδόμενα δὲ πάντῃ ἀνεξάρτητα συναγεται ὅτι τὸ περιεχόμενον χῶμα ὑψώθη κατὰ τὴν αὐτὴν σχεδὸν ἀναλογίαν. Ἀληθεύει μὲν ὅτι ὑπάρχουσι περιστάσεις μεμονωμέναι, αἱ ὁποῖαι φαίνεται ὅτι μάχονται τὸ γενικὸν τοῦτο συμπέρασμα· ἔμπορεῖ τις ὁμως νὰ ἐξηγήσῃ αὐτὰς ὑποθέτων τινὰς ἀνωμαλίας, καθ' ἑαυτὰς πιθανωτάτας, αἱ ὁποῖαι ἀλλοῦ μὲν κάμνουν τὴν εἰς τὴν κοίτην τοῦ ποταμοῦ ὕψωσιν νὰ ὑπερβαίνῃ τὴν ὕψωσιν τῆς περικύκλω γῆς, ἀλλοῦ δὲ κάμνουν τὴν ὕψωσιν τῆς γῆς νὰ ὑπερβαίνῃ τὴν τοῦ πυθμένου τοῦ ποταμοῦ. Ὁ Δόκτωρ Shaw, ὅστις λογαριάζει τὴν αὔξησιν τοῦ χῶματος ὀλίγον τι ὑπὲρ τὸν ἕνα πόδα εἰς τὰ ἑκατὸν ἔτη, παρατηρεῖ ὅτι ἡ Αἰγύπτος πρέπει νὰ ἐκέρδησε τεσσαράκοντα ἕνα πόδα καὶ ὀκτὼ δακτύλους χῶματος εἰς 4072 ἐνιαυτούς· ἐπειδὴ δὲ ἰκανῶς δὲν στοχάζεται τὴν ἀνάλογον ὕψωσιν τῆς κοίτης τοῦ ποταμοῦ, φοβεῖται κατὰ συνέπειαν ὅτι, προϊόντος τοῦ χρόνου, ὁ ποταμὸς θέλει πλέον εἰσθαι ἀδύνατον νὰ ὑπερχειλίσῃ τὰς ὄχθας του, καὶ ἡ Αἰγύπτος, ἐνῶ τὴν ὥρα εἶναι ἡ πλέον καρποφόρος, θέλει καταστήσῃ, διὰ τὴν ἔλλειψιν τῆς ἐτησίου πλημμύρας, μία ἐκ τῶν ἀγονωτάτων χωρῶν.

Ἡ ἀνάβασις τοῦ ποταμοῦ διαφέρει εἰς διάφορα μέρη τοῦ ρείθρου του. Εἰς τὴν Ἄνω Αἰγύπτου εἶναι ἀπὸ τριάκοντα ἕως τριάκοντα πέντε πόδας· εἰς τὸ Κάϊρον εἶναι περὶ τοὺς εἴκοσι τρεῖς πόδας, κατὰ δὲ τὸ βορεινὸν μέρος τοῦ Δέλτα δὲν ὑπερβαίνει τέσσαρας πόδας, ἐξ αἰτίας τῶν τεχνητῶν ρείθρων καὶ τοῦ πλάτους τῆς πλημμύρας. Ἡ τῶν τεσσάρων ὁμως ποδῶν αὔξησις εἶναι τοσοῦτον ἀναγκαῖα εἰς τὴν καρποφορίαν τοῦ Δέλτα, ὅσον ἡ τῶν εἰκοσιτριῶν ἢ τῶν τριάκοντα ἀλλαχού. Ὁ ποταμὸς ἀρχίζει νὰ ἀναβαίνῃ τὸν Ἰούνιον, ἀλλὰ πρὶν τῶν ἀρχῶν τοῦ Ἰουλίου, Ε. Ν., δὲν εἶναι ταχέως ἡ ἀξιοσημείωτος ἡ ἀνάβασις· φθάνει δὲ εἰς τὸ μέγιστον ὕψος περὶ τὴν φθινοπωρινὴν ἰσημερίαν, καὶ τὰ ὕδατα μένουσιν εἰς τὴν αὐτὴν σχεδὸν θέσιν ἕως τὰ μέσα τοῦ Ὀκτωβρίου. Μετὰ ταῦτα ἡ πτώσις εἶναι πολλὰ ἐπαισθητῆ, φθάνει δὲ εἰς τὸ κατώτατον σημεῖον τὸν Ἀπρίλιον.

Τὰ φαινόμενα ταῦτα, καίτοι ἐκπληκτικά, δὲν εἶναι πο-  
σῶς ἴδια τοῦ Νείλου· κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ὑπάρχουν  
εἰς ὄλους τοὺς ποταμοὺς, τῶν ὁποίων ὁ ἔγκος ἐτησίως  
αὐξάνεται ἀπὸ τὰς εἰς τὴν διακεκαυμένην ζώνην πι-  
πτούσας περιοδικὰς βροχὰς· ἀλλ' οὐδενὸς ποταμοῦ ἢ  
ἐτησίως ἀνάβασις ἐπιφέρει τόσον ἀξιολόγους συνεπείας,  
ἢ τόσον οὐσιώδεις πρὸς τὴν ὑπαρξίν ὀλοκλήρῳ ἔθρους.  
Τοῦτο δὲ προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι ἡ Αἴγυπτος ἀπὸ τὸν  
Νεῖλον περιμένει ὄλως διόλου τὴν εὐφορίαν τῆς, καὶ  
ἔπου ἢ ἐπιρροή τῆς αὐτοῦ πλημμύρας δὲν ἐκτείνεται,  
ἐκεῖ μένει ἔρημος ἢ γῆ. Ὁλιγωτάτη βροχὴ πίπτει εἰς  
τὴν Αἴγυπτον· κατὰ τὴν Ἄνω σχεδὸν ὄλως ἀγνοεῖται·  
εἰς δὲ τὴν Κάτω ἄλλαι παρ' ἐλαφροτάτας καὶ στιγμι-  
αίας βροχὰς δὲν συμβαίνουν οὐδ' εἰς τὸ ψυχρὸν μέρος  
τοῦ ἐνιαυτοῦ. Ἡ πότισις λοιπὸν, τὴν ὁποίαν ἡ γῆ λαμ-  
βάνει ἐκ τῆς ἀμέσου πλημμύρας τοῦ Νείλου, καὶ διὰ  
τῶν διωρύγων αἰτινες μετακομίζουσι τὰ ὕδατά του ἔπου  
ἢ πλημμύρα κατ' εὐθείαν δὲν ἐκτείνεται, εἶναι οὐσιω-  
δεστάτη εἰς τὴν καθ' ὄλους τοὺς αἰῶνας πολυθρύλλητον  
εὐφορίαν τῆς Αἴγυπτος. Μετὰ πλείστου κόπου διώρυ-  
ξαν οἱ κάτοικοι πολυαρίθμους διώρυγας καὶ ἀγωγούς  
καθ' ὄλην αὐτῆς τὴν ἔκτασιν. Αἱ διώρυγες αὗται  
δὲν ἀνοίγονται πρὶν ὁ ποταμὸς φθάσῃ εἰς ὕψος τι, οὐδὲ  
πάλιν ὄλαι συγχρόνως, καθότι ἡ τῶν ὑδάτων διανομὴ  
ἤθελε τότε εἶσθαι ἄνιστος. Ὅταν τὸ ὕδωρ ἀρχίζῃ νὰ  
πίπτῃ, κλείουσι τὰς τῶν διωρύγων πύλας, ἀνοίγουσι δὲ  
πάλιν αὐτὰς βραχυθρόνον κατὰ τὸ φθινόπωρον, ἀφίροντες  
τὰ ὕδατα νὰ περῶσιν εἰς τὰ ἐμπροσθεν ὥστε νὰ συν-  
τείνωσιν εἰς ποτισμὸν τοῦ Δέλτα. Πάντοτε ὑπῆρξαν  
χωριστοὶ καὶ λεπτομερεῖς κανονισμοὶ περὶ τῆς διανομῆς  
τοῦ Νείλου, τὴν ἀνάγκην τῶν ὁποίων δυνάμεθα νὰ κρί-  
νωμεν ἐκ τοῦ κοινῶς λεγομένου, ὅτι μόλις τὸ δεκατημό-  
ριον τῶν ὑδάτων αὐτοῦ φθάνει εἰς τὴν θάλασσαν κατὰ  
τὸ πρῶτον τρίμηνον τῆς πλημμύρας. Καὶ εἰς ἄλλας χώ-  
ρας ἀπαιτοῦνται λεπτομερεῖς κανονισμοὶ διὰ τὴν ἴσῃ  
διανομὴν τῶν ῥυάκων ὅτινες κινῶσι μύλους. Εἰς χώ-  
ραν δὲ, ἔπου ἢ καρποφορία οὐσιωδῶς ἐξαρτᾶται ἀπὸ  
μίαν μεγάλην γονοποιούσαν δύναμιν, τοιοῦτοι κανονι-  
σμοὶ πρέπει νὰ ὑπῆρξαν ἐκ τῶν πρώτων βημάτων εἰς  
τοὺς νόμους τοῦ πολιτισμοῦ. Ἡ Κάτω Μεσοποταμία,  
ἧτις ἐπὶ Ἡροδότῳ ἠμπόρει νὰ συνερίζεται μετὰ τὴν Αἴ-  
γυπτον ὡς πρὸς τὴν ἀφθονον καρποφορίαν, εἶναι τῶρα  
σχεδὸν ἔρημος, ἐπειδὴ ἐγκατελείφθη τὸ ἀρχαῖον σύστη-  
μα τοῦ ποτίσθαι, περὶ οὗ πολλοὶ ἀκριβῶς ἐξετάσαντες  
κρίνουσιν ὅτι ὁμοίως μετὰ τὸ Αἰγυπτιακόν. Εἰς τὸ  
διάστημα τῆς πλημμύρας, ἅπανα ἡ πεδινὴ χώρα τῆς  
Αἴγυπτος φαίνεται ὡς σειρά λιμνῶν καὶ δεξαμενῶν·  
ἐπιφέρει δὲ τὸ μέγα εἰς τὴν γεωργίαν ὄφελος οὐχὶ μόνον  
ὁ ἀπὸ ὕδωρ χορτασμός τῆς γῆς, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀποτιθε-  
μένη ἰλύς ἢ λάσπη, ἧτις γονιμοτάτη οὖσα χρησιμεύει  
ὡς κόπρος εἰς τὰ μέρη ὅσα ὀλίγον κατεκλύθησαν· ἐκ  
τοῦ ἐναντίου, ἔπου ἢ περισσὴ πλημμύρα ἐναπέθεσεν  
ἀνάλογον ἰλύος ποσότητα, λέγεται ὅτι μὴ γινώσκει μετ'  
αὐτῆς ἄμμον διὰ νὰ μετριάξωσι τὴν δύναμίν τῆς. Ἡ

καλλιέργεια ἔπεται ἀμέσως ἀπὸ τὸ ὕδωρ ἀποσυρθῆ-  
ἔπου δὲ ἀρκετὰ ἐποτίσθη τὸ χῶμα, οἱ κόποι τοῦ γεω-  
πόνου εἶναι εἰς τὸ ἄκρον ἐλαφροί. Ὁ σπόρος ρίπτεται  
εἰς τὸ κάθυρον χωράφιον, καὶ ἡ βλάστησις καὶ ὁ θε-  
ρισμός ταχέως ἀκολουθοῦσιν ἀλλήλα. Τὴν ἐπιρροὴν  
τοῦ ποταμοῦ εἰς τὴν κατάστασιν καὶ τὴν πρόσοψιν τῆς  
χώρας σαφηνίζει ἡ ἐπομένη τοῦ Βολνείου παρατήρησις·  
Ἐπὶ τὸ πρόσωπον, λέγει, τῆς Αἴγυπτος φαίνεται διαδο-  
χικῶς πέλαγος γλυκῶν ὑδάτων, λασπώδης βάλτος,  
καταπράσινος πεδιάς, καὶ κατάξηρος ἐρημία.

Οἱ ἀρχαῖοι Αἰγύπτιοι, αἰσθανόμενοι τὴν ἀπὸ τοῦ  
Νείλου παντελῆ αὐτῶν ἐξάρτησιν, κινούμενοι δὲ καὶ  
ὑπὸ τῆς φυσικῆς διαθέσεως τοῦ ἀνθρώπου νὰ θεωρῆ-  
τὰς δευτέρας αἰτίας μᾶλλον παρὰ τὸν παμμέγιστον καὶ  
πανάγαθον Θεὸν, ἀφ' οὗ μόνου πᾶν ἀγαθὸν προέρχεται,  
ἀπεθέωσαν τὸν ποταμὸν τοῦτον, ὅστις εἶχε καὶ τοὺς  
ἱερεῖς, καὶ τὰς ἐορτάς, καὶ τὰς θυσίας του· εἶτι δὲ καὶ  
τὴν σήμερον, ὑπὸ τὸ αὐστηρότερον σύστημα τῆς Μωα-  
μεθανικῆς θρησκείας, ἀπολαύει σέβας μέγιστον ὁ Νεῖ-  
λος, καλούμενος ὁ Ἁγιώτατος Ποταμός.

#### ΠΕΡΙΠΛΕΟΝ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΝ.

Εἰς τὸν ποταμὸν τῆς Ἀγγλίας Τάμεσιν, πλησίον τοῦ Γρη-  
νουίκου (Greenwich), ὑπάρχει ἀξιόθεατον ἀντικείμενον, — τρίκροτον  
μετεσχηματισμένον εἰς ναυτικὸν νοσοκομεῖον. Εἰς αὐτὸ εἶναι  
δεκτὸς πᾶς ἀρρώστος ναύτης, ὅποιονδήποτε γλῶσσαν καὶ ἂν λαλῇ,  
εἰς ὅποιανδήποτε χώραν καὶ ἂν ἐγεννήθη· οὔτε συστατικὸν γράμμα  
δὲν ἀπαιτεῖται· ἀρκεῖ μόνον νὰ παρουσιασθῇ θαλασσινὸς πάσχιον,  
καὶ πάραυτα λαμβάνει ὑποδοχὴν καὶ περίθαλψιν.

Τὸ νοσοκομεῖον τοῦτο πρῶτον ἐσυστήθη τὸ 1821 ἐπὶ τοῦ Γράμ-  
που, νηὸς πεντήκοντα κανονίων· τὸ δὲ 1831 μετεφέρθη εἰς τὸ τρί-  
κροτον, ἔπου καὶ τὴν σήμερον εὐρίσκεται. Ὀλόκληρος δὲ ὁ ἀριθ-  
μὸς τῶν ναυτῶν, ὅσοι ἐνοσοκομήθησαν ἀπὸ τοῦ 1821 μέχρι τῆς ἐρ-  
χῆς τοῦ 1838, εἶναι 25,381. Ἐκ τούτων 14,768 ἦσαν Ἀγγλοὶ, 3087  
Σκῶτοι, καὶ 2683 Ἴρλανδοί. Ἐκ δὲ τῶν ἀλλοθῆνῶν ἦσαν ὡς ἐπο-  
μένως:—Γάλλοι, 111· Γερμανοὶ, 361· Ρῶσοι, 251· Πρωσσοὶ,  
495· Ὀλλανδοί, 90· Δάνοι, 383· Σβέκοι καὶ Νορβεγοὶ, 745· Ἴταλοὶ,  
192· Πορτογάλλοι, 232· Ἰσπανοὶ, 92· Ἑλληνας, 15· Τούρκοι, 7· ἐκ  
τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν, 210· ἐκ τῶν Δυτικῶν Ἰνδιῶν, 408· ἐκ  
τῆς Βρετανικῆς Ἀμερικῆς, 299· ἐκ τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν,  
473· ἐκ τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς, 62· Ἀφρικανοὶ, 149· ἐκ τῆς Νέας  
Ζηλανδίας, 21· ἐκ τῶν Νήσων τῆς Μεσημβρινῆς Θαλάσσης, 109·  
ἐκ τῆς Νέας Μεσημβρινῆς Οὐαλλίας, 9· Σῖναι, 20· γεννημένοι εἰς  
τὸ πέλαγος, 66. Ἐκ τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ, 1816 ἐνησολοῦντο εἰς τὸ  
ναυτικὸν τῆς αὐτῆς Μεγαλειότητος, 1769 εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς  
τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν Συντροφίας, καὶ 21,796 εἰς ἐμπορικὰ πλοία  
πάντων τῶν ἐθνῶν.

Εἰς τὸ φιλανθρωπικὸν τοῦτο κατάστημα, τὸ ὁποῖον διατηρεῖται  
ὑπὸ ἐκουσίων συνεισφορῶν, ἀφῆκε πρὸ μικροῦ Ἄγγλος τις γεν-  
ναιοτάτην κληροδοσίαν, 45,101 λίτρας στηλίνας, καὶ προσέτι πλοῖον  
μετὰ τοῦ φορτίου του, τὰ ὁποῖα πωληθέντα ἐξεκαθάρισαν £10,082.

Προστάται τῆς ἐλεημοσύνης ταύτης, ἐκτὸς τῆς Α. Β. Μ., εἶναι  
ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Ρωσίας, καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς Πρωσίας, Δα-  
νίας, καὶ τοῦ Βελγίου.

#### ΠΕΡΙ ΥΠΝΟΒΑΣΙΑΣ.

ΥΠΟ ΙΑΤΡΟΥ ΣΑΜΙΟΥ.

Ἡ ΥΠΝΟΒΑΣΙΑ συνίσταται εἰς ἔκλειψιν κατὰ τὸ  
μᾶλλον ἢ ἥττον ἐντελῆ τῶν ἐξωτερικῶν αἰσθήσεων, ἐνῶ  
ἢ φαντασία εἶναι εἰς ἐνέργειαν. Ὁ ὑπνοβάτης δὲν  
γνωρίζει τὴν ἀληθῆ αὐτοῦ κατάστασιν, ἀλλὰ φαντάζεται  
ὅτι ὑπάρχει εἰς περιστάσεις διαφορετικὰς ἀπὸ ἐκείνας  
αἱ ὁποῖαι τὸν περικυκλόνουν· ὅθεν συμπεραίνεται ὅτι ἡ  
ὑπνοβασία εἶναι τροποποίησις ὀνειρῶν. Ἡ νευρικὴ  
κατάστασις, ἧτις προξενεῖ τὰ πλεόν περιεργα φαινόμενα  
τῆς ὑπνοβασίας, εἶναι τοιοῦτου εἶδους, ὥστε, ἐνῶ αἱ αἰ-  
σθήσεις εἶναι γενικῶς ἐσκοτισμένα ὡς εἰς ὕπνον, καὶ  
πᾶν ἄλλο ἀντικείμενον μένει ἀπαρτήρητον, ὁ ὑπνοβά-  
της βλέπει, αἰσθάνεται, καὶ περιεργάζεται τὰ ἰδιαίτερα  
ἀντικείμενα μόνον πρὸς τὰ ὁποῖα ἀπευθύνεται ἢ προ-  
σοχῆ του, καὶ μετὰ τὰ ὁποῖα τὸν σχετίζουσι αἱ ἐσωτερικαὶ  
κινήσεις τοῦ νοῦ του. Οἱ ὑπνοβάται ἐνθυμοῦνται  
ἐνίοτε τὰς περιστάσεις ἢ πράξεις τῆς ὑπνοβασίας των  
ὅταν ἀνανήψωσιν, ἀπαράλλακτα καθὼς ἡμεῖς εἰς τὴν  
ἐξυπνον κατάστασιν μας ἐνθυμούμεθα τὰ ὄνειρά μας.  
Καθὼς ὁ ὄνειρευόμενος, οὕτω καὶ ὁ ὑπνοβάτης, κατα-  
γίνεται εἰς ἀντικείμενα, τὰ ὁποῖα κἀνένα καιρὸν τοῦ  
ἐἴλωσαν τὴν προσοχὴν, καὶ ἕκαμαν ζωηρὰν ἐντύπωσιν  
εἰς τὸν νοῦν του, ὅταν ἦτον ἐξυπνος. Ἐν ἐνὶ λόγῳ, ὁ  
ὑπνοβάτης ὀνειρεύεται μετὰ τὴν προσθήκην ὅτι βάλλει  
εἰς πᾶξιν τὰ ὄνειρά του.

Πολλοὶ συγγραφεῖς διίσχυρίζονται ὅτι ἡ ὑπνοβασία  
δὲν ἔχει κἀμμίαν ὁμοίότητα μετὰ ὄνειρα, ἐπειδὴ ταῦτα  
ὑπάρχουν εἰς ἰδανικὸν κόσμον, ἐνῶ οἱ νυκτοπλάνοι κα-  
ταγίνονται εἰς ἀληθῶς ὑπάρχοντα καὶ ὕλικὰ ἀντικεί-  
μενα. Ὁ προφῆσσω Χείνρως, καθὼς καὶ ὁ Βερτράνδος,  
θέλει ὅτι οἱ ὑπνοβάται πρέπει νὰ λογίζωνται ἐξυπνοί,  
ἐπειδὴ ἔχουν τὴν δύναμιν τοῦ νὰ διακρίνωσιν ἀνθρώ-  
πους καὶ ἀντικείμενα ὀξεύτερον παρὰ εἰς τὴν συνήθη  
ἐξυπνον κατάστασιν των. Παρατηρήθη, προσθέτου  
οὔτοι, ὅτι μετὰ κλειστοὺς πολλὰς ὀφθαλμοὺς, καὶ ἐνῶ  
τὰ ὠτὰ των ἀναίσθητοῦν εἰς τὴν προσβολὴν φωνῶν καὶ  
ἤχων (διὰ τινος δυνάμεως, ἧτις ὑποτίθεται ὅτι εἶναι  
διακεχυμένη καθ' ὄλην τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ σώματός  
των, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ συγκεντρωμένη εἰς τὸ ἐπιγά-  
στριον καὶ δακτύλους) ἀκούουν καὶ βλέπουν πολὺ καλῆ-  
τερα παρ' ὅταν ἦναι ἐξυπνοί. Μία τόσον ἀπίθανος  
ἰδέα ἤθελε φανῆναι εἰς τινὰς ἀναξία προσοχῆς· ἡ ἐξά-  
πλωσις μ' ὄλον τοῦτο καὶ ἀποδοχὴ τῆς μεταξὺ πολλῶν  
καὶ δοκιμῶν συγγραφῶν τῆς Εὐρώπης, καὶ τὰ περιεργα  
φαινόμενα τὰ ὁποῖα θέλομεν εὐρεῖν εἰς τὰ ἀκόλουθα  
παραδείγματα, μᾶς ἀναγκάζουσι νὰ μὴ τὴν παραδρά-  
μωμεν σιωπηλῶς.

Ἡ ὑπνοβασία ἦτο γνωστὴ εἰς τὸν Ἴπποκράτην καὶ  
Ἀριστοτέλην, ὁ δὲ Γαλιηὸς εἶχε καὶ προσωπικὴν αὐτῆς  
πειραν, ἀλλὰ τὴν περιέγραψαν ὄλοι συντετημένα. Ὁ  
τελευταῖος διηγεῖται περὶ ἑαυτοῦ ὅτι μίαν φορὰν ὑπνο-  
βάτησεν ὀλόκληρον σχεδὸν νύκτα, ἕως οὗ προσκρούσας  
δ' 9\*

εἰς μίαν πέτραν, ἧτις ἔκειτο εἰς τὴν διόδον του, ἐξύ-  
πνησε πολλὰ μακρὰν τοῦ κοιτῶνός του.

Διογένης ὁ Λαέρτιος ἱστορεῖ δύο παραδείγματα τοῦ  
πάθους τούτου, ἐν ἑκ τῶν ὁποίων διαλαμβάνει περὶ  
Στωϊκοῦ τινὸς φιλοσόφου, ὅστις, ὅταν εὐρίσκετο εἰς ὑπνο-  
βατικὴν κατάστασιν, ἐσύνθετεν, ἀνεγίνωσκε, καὶ διώρ-  
θονε τὰ συγγράμματά του.

Ὁ Γασσένδης διηγεῖται περὶ ὑπνοβάτου τινὸς, ὅτι  
ἐσηκόνετο ἀπὸ τὴν κλίνην καὶ ἐνεδύετο εἰς τὸν ὕπνον  
του, ἔπειτα κατέβαινε εἰς τὸ κατώγειον καὶ ἐξήντηλε  
οἶνον ἀπὸ ἐν πιθάριον, ἐφαίνετο δὲ ὅτι ἐβλεπεν εἰς τὸ  
σκοτὸς ἐξίσου καθὼς καὶ εἰς τὸ φῶς τῆς ἡμέρας. Ἄλλ'  
ὅτε κατὰ τύχην ἐξύπνα καθ' ὄδον, ἢ εἰς τὴν οἶναποθή-  
κην, ἦτον ἀναγκασμένος νὰ ψηλαφᾷ μετὰ τὰς χεῖρας τὸν  
πρὸς τὴν κλίνην δρόμον του. Ἀπεκρίνετο δὲ πάντοτε  
εἰς τὰς ἐρωτήσεις τῆς γυναικὸς του ὡς νὰ ἦτον ἐξυπνος,  
ἀλλὰ τὴν ἐπαύριον δὲν ἐνθυμεῖτο τίποτε ἀφ' ὅ,τι διέ-  
τρεξε. Συχνὰ, ὅταν εὐρίσκετο εἰς αὐτὴν τὴν κατάστα-  
σιν, παρεπονεῖτο ὅτι δὲν ἦτον ἀρκετὸν φῶς, καὶ ὑπέθε-  
τεν ὅτι ἐξύπνησε πρὶν ἐξημερώσῃ· ὅθεν ἦναπτε λύχνον.  
Εἰς ἄλλος ὑπνοβάτης, διηγεῖται ὁ αὐτὸς συγγραφεὺς,  
διέβη διὰ νυκτὸς ἐξωγκωμένον τινὰ χεῖμαρρον, σπηρι-  
ζόμενος ἐπάνω εἰς ῥάβδους, μετὰ δὲ ταῦτα ἐξυπνήσας  
ἐφοβεῖτο νὰ ἐπιστρέψῃ πρὶν ἐξημερώσῃ.

Ὁ Σοάβιος ἀναφέρει ἐν πολλὰ ἀξιοσημείωτον παρά-  
δειγμα ὑπνοβασίας εἰς τινὰ Ἴταλὸν φαρμακοπῶλον,  
Καστέλλην τῶνομα, ὅστις μετέφραζε καθ' ὕπνον ἀπὸ τὸ  
Ἴταλικὸν εἰς τὸ Γαλλικόν, καὶ ὅτε τις ἐκ τῶν παρόν-  
των ἐσβυε τὸν ἐμπροσθέν του κείμενον λύχνον, ἔπαυε  
συγκεχυμένος ἀπὸ τὸ ἔργον του, καὶ ψηλαφῶν μετὰ  
χεῖρας τὸν εὕρισκε, καὶ μετέβαινε εἰς τὸ μαγειρεῖον νὰ  
τὸν μετανάψῃ. Ἄλλοτε ἐνεδύετο τὴν νύκτα, κατέβαι-  
νε εἰς τὸ φαρμακοπωλεῖον, καὶ ἐξύγιζεν ἰατρικὰ διὰ  
ὑποθετομένους ἀγοραστάς, μετὰ τοὺς ὁποίους συνωμίλει  
ὡς παρόντας. Ὅτε τις ἐκ τῶν περιεργῶν θεατῶν τὸν  
ὠμίλει περὶ ὑποθέσεων διαφορετικῶν ἀπὸ ἐκείνας, αἰτι-  
νες ἐνησχόλου τὴν φαντασίαν του, δὲν ἐδίδε κἀμμίαν  
ἀπόκρισιν· ἐκ τοῦ ἐναντίου δὲ, ἀπεκρίνετο εὐστόχως εἰς  
ἐρωτήσεις, αἱ ὁποῖαι ἐσυμφώνουν μετὰ τὴν σειράν τῶν  
ιδεῶν του.

Εἰς τὸ περὶ ἀνθρωπίνης φαντασίας βιβλίον του ὁ  
Μουρατόρης διηγεῖται περὶ τινος θεράποντος τοῦ Μαρ-  
κίωνος Σάλη, Νεγρέττη τῶνομα, ὅστις ὑπνοβάτει κατ'  
ἔτος περὶ τὸν Μάρτιον μῆνα πάντοτε· κατ' ἐκείνην τὴν  
ἐποχὴν καθ' ἑσπέρας, ἅμα τὸν ἐκυριεῦεν ὁ ὕπνος, ἤρχιζε  
πρῶτον νὰ λαλῇ ἀσυνάρτητα· ἠγείρετο ἔπειτα καὶ πε-  
ριήρχετο ἐσπευσμένως τὸ μαγειρεῖον, ἀκολούθως μετέ-  
βαινε εἰς τὸ ἐστιατόριον, καὶ ἀπὸ προετοίμαζε τὴν  
τράπεζαν ὡς εἰς δεῖπνον, ἔσπευκεν ὀπισθεν μιᾶς καθέ-  
δρας μετὰ εὐκαιρον τρυβλίον εἰς τὰς χεῖρας, ὡς νὰ ὑπῆρ-  
τει τὸν κύριόν του δειπνοῦντα. Ἀπὸ δ' ἐπρόσμενον  
ἰκανὴν ὕραν, ὅσην ἐφαντάζετο ὅτι οὗτος ἔτρωγεν, ἐσή-  
κουε τότε τὰ ἐπιπλα τῆς τραπέζης ἐναποταμιεύων αὐτὰ  
εἰς τὰς διαφόρους θέσεις των ἐν τάξει, καὶ ἀκολούθως

ὑπήγαιεν εἰς τὸν κοιτῶνα τοῦ κυρίου του, ὅπου διευθέ-  
τει καὶ ἐξέρμαινε τὸν κράββατόν του, ἔπειτα κλείων  
τὰς θύρας τοῦ οἴκου ἀψύρετο πάλιν εἰς τὸ μαγειρεῖον  
νὰ ἀναπαυθῆ. Ἄν, ἐνῶ ἐνησχολεῖτο κατ' αὐτὸν τὸν  
τρόπον, ἐρρίπτε κανεῖς ψυχρὸν ὕδωρ εἰς τὸ πρόσωπόν  
του, ἢ τοῦ ἥνοιγε τοὺς ὀφθαλμοὺς βιαίως, συνήρχετο  
εἰς ἑαυτὸν, ἀλλ' ἔστεκεν ἀρκετὴν ὥραν ἐκθαμβὸς καὶ  
παραλελογισμένος. Εἰς τοὺς τοιοῦτους ὑπνοβατικούς  
παροξυσμούς του εἶχε πάντοτε τοὺς ὀφθαλμοὺς σφιγκτὰ  
κλεισμένους, ὥστε, ὅτε τοῦ ἐπλησίαζον εἰς τὸ πρόσωπον  
ἀναμμένον λύχνον, δὲν προσεῖχεν ὀλότελα εἰς τὴν λάμ-  
ψιν τοῦ φωτός. Ἐνίοτε ἐφέρετο κατὰ κεφαλῆς πρὸς  
τοὺς τοίχους, καὶ ἐπληρόντο μάλιστα βαρέως ὅθεν  
ὑποτίθεται ὅτι αὐτὸς ὠδηγεῖτο εἰς τὰς νυκτοπλανήσεις  
τοῦ ἀπὸ συνήθειαν μόνον, καὶ δὲν εἶχε πραγματικὴν  
αἰσθησίν των ἀντικειμένων, τὰ ὁποῖα τὸν περιστοιχι-  
ζον· μεγαλύτερα ἀποδείξεις τούτου εἶναι ὅτι, ὅποτε τις  
τὸν ἐσπρωχεν ἐξω τοῦ δρόμου του, περιέστρεφε ταχέως  
τοὺς βραχίονας κατ' ὅλα τὰ μέρη ψηλαφῶν, ὡς κάμνει  
εἰς ἐξυπνος, ὅστις ἀίφνης εὐρίσκειται εἰς σκοτεινὸν τό-  
πον. Τὸ ἴδιον ἔκαμνε καὶ ὁσάκις εὐρίσκετο εἰς μέρη  
τῆς οἰκίας; τὰ ὁποῖα δὲν ἦσαν ἀκριβῶς γνωστὰ εἰς  
αὐτὸν, ὅπου καὶ ἔσφαλλε συχνὰ εἰς τὰς ὑπνοβατικὰς  
ἐνασχολήσεις του. Εἰς ἐκ τῶν παρόντων μίαν ἐσπέραν  
ἐκλείσει θύραν τινὰ, διὰ τῆς ὁποίας ὁ νυκτοπλάνος εἶχε  
περάσειν πρὸ ὀλίγης ὥρας· εἰς τὴν ἐπιστροφὴν του οὗτος  
ἐκτύπησε βιαίως μὲ τὸ πρόσωπον ἐναντίον τῆς θύρας.  
Ἐνίοτε περιέφερε μεθ' ἑαυτοῦ λύχνον διὰ νὰ φέγγῃ ὅθεν  
εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του, ἀλλ' εἰς τόπον τοῦ λύχνου ἀντι-  
κατέστησαν ἐπιτηδες μίαν φιάλην· αὐτὴν λοιπὸν ἐπῆρε  
καὶ περιέφερον ἐνθεν κάκειθεν, φανταζόμενος ὅτι ἐκρά-  
τει τὸν λύχνον. Ἄλλοτε πάλιν ἐκάθισε νὰ φάγῃ φυλ-  
λίδα ἀπὸ μαρούλια τὴν ὁποῖαν εἶχε προετοιμάσειν, ἀντ'  
αὐτῆς δὲ ἔθεσαν ἐμπροσθέν του ἄλλην ἀπὸ λάχανον,  
προμηθευμένην μὲ ἄφθονον πιπέρι καὶ ἄλας· τὴν ἔφαγε,  
μ' ὄλον τοῦτο, χωρὶς νὰ παρατηρήσῃ τὴν διαφορὰν. Ἄντι  
οἴνου, τὸν ὁποῖον εἶχε ζητήσῃ, τὸν ἐπρόσφεραν ὕδαρ  
αὐτὸς δὲ ἔπιε καὶ τοῦτο χωρὶς νὰ κάμῃ τὴν διάκρισιν·  
ἄλλοτε ἀντὶ ταβάκου τὸν ἐπρόσφεραν εἰς τοὺς μυκτῆρας  
τριμμένον καφέν, ἀλλ' αὐτὸς τὸν ἐρρόφησεν εὐχαρίστως,  
ὡς νὰ ἦτο τὸ ποθούμενον ἔρρινον. Εἰς μίαν περίστα-  
σιν τὸν ἐκτύπησεν εἰς τῶν θεατῶν εἰς τὴν κνήμην μὲ  
ράβδον· αὐτὸς δὲ φανταζόμενος ὅτι σκύλος τὸν ἐδάγκασε,  
πρῶτον ὠργίσθη κατ' αὐτοῦ, κτυπηθεὶς δὲ καὶ δεύ-  
τερον, ἐρρίπτεν ἀπὸ φόβου τεμάχια ἄρτου πρὸς τὸν ὑπο-  
θετόμενον ἀγριωμένον σκύλον διὰ νὰ τὸν καθυσοχάσῃ.

Ὁ Βερτράνδος ἀναφέρει περὶ ἱερῶς τινὸς εἰς Γαλλίαν,  
ὅτι ἐνίοτε εἰς τὸν ὕπνον του ἐσηκόνετο ἀπὸ τὴν κλίνην,  
καὶ ἔγραφε διδάχας· ἀφοῦ δὲ ἐτελείονεν ἐκάστην σελί-  
δα, τὴν ἀνεγίνωσκε μεγαλοφῶνως, καὶ ὁσάκις ἦτο χρεῖα,  
ἔσβυνε λέξεις, καὶ ἔγραφε τὰς διορθώσεις ἀνωθεν τῆς  
γραμμῆς ἀκριβέστατα. Οἱ περιέργοι παρατηρηταὶ  
διὰ νὰ διακρίνωσιν ἂν ἐμεταχειρίζετο τὰς ὕψεις του  
ὅταν ἔγραφεν, ἔβαλαν ἐν χονδρὸν χαρτίον ὑποκάτω

τῆς σιαγόνας του εἰς τρόπον, ὥστε δὲν ἤμπορεῖ νὰ ἴδῃ  
τὸ ἐπὶ τῆς τραπέζης κείμενον χαρτίον, εἰς τὸ ὁποῖον  
ἔγραφεν, ἀλλ' αὐτὸς ἐξηκολούθει νὰ γράφῃ ὡς νὰ μὴν  
ἦτο κανὲν ἐμπόδιον ἐμπροσθέν του. Θέλοντες νὰ μά-  
θωσι τίνι τρόπῳ ἔκρινε περὶ τῆς παρουσίας ἀντικειμέ-  
νων, τὰ ὁποῖα εἶχεν ὑπ' ὄψιν, τοῦ ἀφήρεσαν κατ' ἐπανά-  
ληψιν τὸ χαρτίον εἰς τὸ ὁποῖον ἔγραφε, καὶ ἔβαλαν  
εἰς τὸν τόπον τοῦ ἄλλο· κατελάμβανε, μ' ὄλον τοῦτο,  
τὴν ἀπάτην ἀπὸ τὴν διαφορὰν τοῦ μεγέθους, διότι, ὅτε  
τοῦ ἀντικατέστησαν ἰσομέγεθες χαρτίον μὲ τὸ ἰδικόν  
του, ὑπέθετεν ὅτι ἦτον αὐτὸ τοῦτο, καὶ ἔγραφε τὰς  
διορθώσεις εἰς μέρη τῆς σελίδος ἀνάλογα μὲ ἐκείνης,  
τὴν ὁποῖαν τοῦ εἶχαν ἀφαιρέσειν.

Εἰς μίαν περίστασιν ἐφαντάσθη ὅτι ἐπεριπάτει ἐπά-  
νω εἰς τὴν ὄχθην ἐνὸς ποταμοῦ, καὶ ὅτι εἶδεν ἐν παι-  
δίον νὰ πέσῃ εἰς τὸ ὕδωρ, κινδυνεῦον νὰ πνιγῇ. Ἐ-  
πήδησε λοιπὸν εἰς τὸν ποταμὸν, καθὼς ἐνόμιζε, διὰ  
νὰ σώσῃ τὸ παιδίον, καὶ τῶντι ἐρρίφθη συγχρόνως  
ἐπάνω εἰς τὴν κλίνην του, κάμνων τὰ σχήματα ἀνθρώ-  
που κολυμβῶντος· ἐμιμήθη δὲ τὰς νηκτικὰς ταύτας  
κινήσεις ἀρκετὴν ὥραν, ἕως οὗ τέλος πάντων ψηλαφῆσας  
εἰς μίαν γωνίαν τῆς κλίνης ἐν δερμάτιον φορέματα, ἐφαν-  
τάσθη ὅτι ἤρπασε τὸ παιδίον, καὶ κρατῶν αὐτὸ μὲ τὴν  
μίαν χεῖρα ἐκόλυμβα μὲ τὴν ἄλλην, ὡς ἐφαντάζετο,  
πρὸς τὴν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ· ἐναποθέσας δὲ αὐτόδι  
τὸ δερμάτιον, ἐξῆλθε τῆς κλίνης, τρέμων καὶ βρούχων  
τοὺς ὀδόντας, ὡς νὰ ἐκβῆκεν ἀπὸ πολλὰ ψυχρὸν ὕδωρ·  
ἔλεγε δὲ πρὸς τοὺς παρόντας ὅτι ἐπάγωσε καὶ σχεδὸν  
ἀπέθνησκεν ἀπὸ τὴν ψύχραν, ὅθεν παρεκάλεν θεοῦ  
νὰ τοῦ φέρωσιν ἐν ποτήριον ῥακῆς διὰ νὰ θερμοανθῇ·  
ἄμα δὲ τὸν ἐπρόσφεραν καὶ ἐρρόφησε τὸ ζητούμενον  
ποτόν, ἔπαυσεν ὁ τρόμος τῶν μελῶν του· καὶ χωρὶς νὰ  
ἀνανήψῃ ἀπὸ τὴν ὑπνοβατικὴν του κατάστασιν, ἐπλα-  
γίασε καὶ ἐκοιμήθη τὸ ἐπίλοιπον τῆς νυκτὸς ἀταράχως.

Ἡ ὑπνοβασία θεωρεῖται ἀπὸ τοὺς ἰατροὺς ὡς πα-  
ρεκτροπὴ τις ἀπὸ τὴν ὑγιεῖν κατάστασιν τοῦ ἀνθρωπίνου  
σώματος, διότι ἔχει στενὴν σχέσιν μὲ διαφόρους ἀρρώ-  
στίας. Ὅταν ἐπανέρχεται συχνὰ, καὶ ἐξακολουθῇ ὁ  
παροξυσμὸς τῆς πολλῶν καιρῶν, εὐκόλως κατανατᾷ εἰς τὴν  
ἐπιληψίαν, ἀποπληξίαν, ὑποχονδρίασιν, μελαγχολίαν,  
καὶ μανίαν. Ἐκτὸς τούτου, ἡ ὑπνοβασία πρέπει νὰ  
θεωρῆται ὡς ἀρρώστημα, ἐπειδὴ τὰ φαινόμενά της εἶναι  
ἐναντία εἰς τοὺς νόμους τῆς φύσεως, ἥτις χορηγεῖ τὸν  
ὕπνον δι' ἀνακούφισιν καὶ ἀναψυχὴν ἀπὸ τοὺς κόπους,  
ἐνῶ αἱ περιπλανήσεις τῶν ὑπνοβατῶν ἀσθενίζουσιν καὶ  
κατατρώχουν τὸ σῶμά των, καθὼς ἀποδεικνύεται ἀπὸ  
τὸν βᾶθρὸν καὶ πολλὸν ὕπνον, τὸν ὁποῖον ἐπιφέρει ἡ ὑπνο-  
βασία. Τὸ πάθος τοῦτο προσβάλλει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖ-  
στον τοὺς ὅσοι ἔχουν κληρονομικὴν τινα προδιάθεσιν.  
Ὁ υἱὸς τοῦ προμνησθέντος Νεγρέττη ἦτον ὑποκείμενος  
εἰς τὴν ὑπνοβασίαν ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας. Ὁ ἰατρὸς  
Ουίλλης διηγεῖται ὅτι ὁ πατήρ καὶ ὅλα τὰ τέκνα μιᾶς  
οἰκογενείας εἰς Ἀγγλίαν ἔπασχον αὐτὸ τὸ ἴδιον, καὶ  
ὅτι εἰς τὰς νυκτερινὰς των περιπλανήσεις συγκρούοντες

ὁ εἰς κατὰ τοῦ ἄλλου ἐξύπνου μὲ ὄχι πολλὰ εἰάρεστον  
διάθεσιν. Οἱ μέθυσοι καὶ ἄσωτοι ὑπόκεινται περισσό-  
τερον εἰς τὰς ἐφόδους του παρὰ ὅσοι εἶναι ἐγκρατεῖς.  
Οἱ ἄνδρες καὶ μάλιστα οἱ ἐφηβοὶ ὑπνοβατοῦν συχνό-  
τερα παρὰ αἱ γυναῖκες καὶ γέροντες, ἢ ὅσοι εἶναι πολλὰ  
νῆοι. Ἡ πληθωρική κατάστασις τῆς κράσεως, πρὸς  
τούτοις, προδιαθέτει τινὰς εἰς τὴν ὑπνοβασίαν. Ὅθεν  
συμφέρι εἰς τοὺς οἰνόφυλας καὶ ἀδδηφάγους, ἂν δὲν  
θέλωσι νὰ τοὺς προσαφθῇ καὶ τὸ ἐπίθετον, ὑ π ν ο β ᾶ -  
τ α ι, νὰ περιορίσωσι τὰς ὀρέξεις των, καθότι προσιπο-  
μεν ὅτι μετὰ τὴν ὑπνοβασίαν ἔπεται παντελής ὀλεθρος  
τοῦ ἀνθρωπίνου νοῦς, ἡ μ α ν ῖ α.

## ΑΙΝΙΓΜΑ.

ΓΝΩΡΙΖΩ ἓνα, κοσμοπολίτην, ὅστις ἀδιακόπως πε-  
ριπλανᾶται. Τὸ πᾶν ἀφαιρεῖ, καὶ τὸ πᾶν ἀντικαθι-  
στᾷ. Εἶναι ἀλαλος, πλὴν ὀμιλεῖ ὅλας τὰς γλώσσας,  
καὶ κρίνεται ὁ πλεόν εὐγλωττος ἀπὸ τοὺς ῥήτορας.  
Καθησυχάζει ὅλας τὰς ἐριδας, ὅλους τοὺς θορύβους,  
ὑποκίνει δὲ καὶ προάγει ὅλας τὰς διαφορὰς καὶ τὰς  
κρισολογίας. Διεγείρει τὴν ἀνδρείαν, καὶ τὴν δειλίαν  
ἐρεθίζει· ἀνδίσταται εἰς ὅλα τὰ πελάγη, κατασπᾷ ὅλα  
τὰ ἀντιφράγματα, καὶ πούποτε δὲν διατρίβει. Σμι-  
κρύνει ὅλας τὰς γεωγραφικὰς διαστάσεις, αὐξάνει δὲ  
ὅλας τὰς ἠθικάς. Κάμνει τραχυτέρας ὅλας τὰς κοι-  
νωνικὰς ἀνωμαλίας, ἢ ἐξισάζει αὐτάς. Ἐχει δύναμιν  
εἰς ὅλα τὰ ἐπιτηδεύματα. Προμηθεύει ἀνάπαυσιν,  
καὶ ἀποδιώκει τὸν ὕπνον. Εἶναι ὁ κραταῖος βραχίων  
τῆς τυραννίας, καὶ τῆς ἀνεξαρτησίας ὁ ἐγγυητής. Ἡ  
ἀρετὴ περιφρονεῖ αὐτὸν, καὶ μ' ὄλον τοῦτο δὲν ἐμπορεῖ  
νὰ τῆς λείψῃ. Ἡ παρουσία του γεννᾷ τὴν ὑπερφη-  
νίαν· ἡ δ' ἀπουσία του τὴν ταπεινώνει. Εἶναι θρασὺς,  
προστακτικὸς, καὶ ἀναίσχυντος· ἐνταυτῷ φιλόανθρωπος  
καὶ πρόθυμος εἰς τὸ βοηθεῖν. Εἶναι τῶν φίλων ὁ  
ἀριστος, καὶ τῶν ἐχθρῶν ὁ κινδυνωδέστατος· ὁ σοφώ-  
τατος, καὶ ὁ ὀλεθριώτατος, τῶν συμβούλων. Τοῦ μὲν  
ἀσώτου ἐρημόνει τὰς γαίας καὶ τοὺς οἴκους· τὸν δὲ  
προβλεπτικὸν βοηθεῖ νὰ ἐπισωρεύῃ. Ἄθῆος αὐτὸς,  
διαφθεῖρει τὴν ἀθωότητα. Εἰς ὅλα τὰ ἐγκλήματα  
παροτρύνει, προστατεύει ὅλας τὰς κακίας, καὶ προσβάλλει  
ὅλας τὰς ἀρετάς. Εἶναι τὸ εἶδωλον παγκοσμίου  
λατρίας. Ἐθνη καὶ ἄτομα ζητοῦν νὰ κατέχωσιν αὐ-  
τὸν ἀποκλειστικῶς, ἂν καὶ ἦναι ὁ ἀμοιβαῖος καὶ ἀναγ-  
καῖος διερμηνεύς των. Ἐπιφέρει ἠδονὴν καὶ κόρον.  
Ἐξίσου χρησιμεύει εἰς τὰς φαντασιώδεις καὶ τὰς ἀλη-  
θεῖς χρεῖας, ὡς καὶ εἰς τὴν φιλοκαλίαν καὶ τὰ πάθη.  
Δίδει τροφήν καὶ παίγνια εἰς τὴν νηπιότητα· εἶναι δὲ  
τροφή καὶ παίγνιον εἰς τὸ γηρατεῖον. Φέρει ἄρτον εἰς  
τὸ στόμα τοῦ παραλυτικοῦ, καὶ ξίφος εἰς τὴν χεῖρα τοῦ  
δολοφόνου. Κωφαίνει πρὸς τοὺς ἰκετεύοντας αὐτὸν  
πένθητας, καὶ τρέχει ἀπρόσκλητος εἰς τοὺς καταχρωμέ-  
νους αὐτὸν πλουσίους. Κάμνει πολλὰ συνοικέσια, καὶ  
διαιρεῖ πολυαριθμούς οἰκογενείας. Ἡ φυσικὴ αὐτοῦ

διάθεσις εἶναι νὰ περιφέρεται ἀδιαλείπτως. Ἀρμόζει  
πρὸς πᾶν εἶδος ὑπηρεσίας, ἀλλὰ μ' ὄλον τοῦτο περι-  
πλανᾶται. Ἄν ἔλθῃ πρὸς σέ, ἔρχεται διὰ νὰ φύγῃ.  
Ἄν τὸν κρατήσῃς, τίποτε δὲν χρησιμεύει, κοιμάται.  
Φρόντισε ὥστε νὰ ἐπιστρέψῃ, διότι τὰ πάντα ἐξεύρει  
νὰ κάμνῃ· εἰς ὅλα ἐπιτυγχάνει. Ἄν θέλῃς ὑπόυργη-  
μα, τίτλους, τιμὰς, ἢ καὶ ἀμαρτιῶν ἄφεσιν, διευθύνθητι  
πρὸς αὐτόν· γνωρίζει ὅλας τὰς ἀποθήκας, ἔχει ὅλας  
τὰς κλεῖς. Εἴτε ἀδύνατος εἶσαι εἴτε δυνατός, ἐμπορεῖ  
νὰ σέ κάμῃ Κροῖσον ἢ Ἴρον. Ὅποιος καὶ ἂν ἦσαι,  
ἐμπορεῖ νὰ σέ εἰσάξῃ εἰς τὰ ἀνακτόρια. Χωρὶς αὐτοῦ  
πρίγκιπες ἤθελον ἀναγκασθῆναι νὰ κάμνωσι τὰ ἰδιά-  
των ὑποδήματα· ἡ δυσειδής Μάρθα ἤθελε μένειν ἀνύ-  
πανδρος· ὁ Βουβάρδος ἤθελεν εἰσθαι χειροτέχνης· καὶ  
ἡ Ῥοδόπη ἤθελεν εἰσθαι σεμνὴ γυνή. Αὐτὸς εἶναι  
εἰς τὸ μέσον παντὸς ἀγαθοῦ καὶ παντὸς κακοῦ. Ἐκαυ-  
σε τὴν Κοπενάγην, καὶ ἀκοδόμησε τὴν Πετρούπολιν.  
Εἶναι ἀδρανὴς, καὶ μ' ὄλον τοῦτο κινεῖ τὰ πάντα. Εἶ-  
ναι ἄψυχος, καὶ ὅμως ἡ ψυχὴ τοῦ κόσμου. Εἰς τὸ  
πλήρωμα τῆς δυνάμεώς του, ἂν θέλῃ νὰ χαρίσῃ ὑγείαν,  
στέλλει τὸν Ἴπποκράτην· ἂν θέλῃ νὰ περιφρονήσῃ τὸν  
θάνατον, ἀνεγείρει πυραμίδας. Τελευταῖον, καίτοι  
ἀπὸ τὴν γῆν βλαστήσας, λογίζεται θεός. Ἄλλὰ περὶ  
τίνος λαλεῖς;

## Η ΠΟΛΙΣ ΛΕΙΨΙΑ.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΩΣ, ἐμπορικῶς, καὶ ἱστορικῶς θεωρου-  
μένη ἡ Λειψία εἶναι πόλις πλείστου ἀξίας· ὡς δὲ καὶ  
πρὸς τὰ τρία ταῦτα σκοπὸν ἔχομεν ἐπὶ τοῦ παρόντος  
νὰ θεωρήσωμεν αὐτήν. Πρῶτον ὅμως θέλομεν ὀμιλή-  
σειν περὶ τοῦ ὀνόματος καὶ τῆς τοποθεσίας της.

Ἡ Λειψία ἦτο καταρχὰς μικρὰ κώμη, οἰκοδομηθεῖ-  
σα ὑπὸ τῶν Σλαύων κατὰ τὴν συρροὴν τοῦ Πάρδου καὶ  
Πλείσσου, περικυκλωμένη δὲ ὑπὸ φιλυρῶν. Ἐκ τῆς τελευ-  
ταίας περιστάσεως λέγεται ὅτι ἔλαβε τὸν ὄνομά της· διότι  
τὰ δένδρα ταῦτα καλοῦνται εἰς τὴν γλώσσαν τῶν Σλαύων  
Λίπ, Λίπα, ἢ Λίψκ. Τὴν σήμερον ἡ πόλις κατέχει  
ἐν μίλιον τὸ μῆκος, τρία δὲ τεταρτημόρια τοῦ μιλίου τὸ  
πλάτος, ἐπὶ ἐκτεταμένης πεδιάδος, τὴν ὁποῖαν δαψιλῶς  
ποτίζουσιν οἱ δύο προειρημένοι ποταμοὶ, ὡς καὶ ὅσο  
ἄλλοι καλούμενοι ὁ Λευκὸς Ἐλστερ καὶ ὁ Λούπης.  
Ἐλὴ ἐκάλυπτον πρότερον τὴν πεδιάδα ταύτην· ἀλλ'  
ὅσον ἐπληθύνοντο οἱ κάτοικοι τῆς Λειψίας, ἡ γῆ βαθ-  
μηδὸν ἐξηραίνετο, οἱ βάλλοι ἐπληροῦντο, ἡ καλλιέργεια  
ἐξετείνετο, καὶ ἡ καρποφορία καὶ τὸ ὑγιεινὸν τοῦ τόπου  
μεγάλως προεβιάζοντο, ὥστε ἀνθηραὶ κῶμαι κατέχουσι  
τώρα τὴν γῆν, ἥτις ἐκαλύπτετο ποτε μὲ λιμνία στασίμου  
ὕδατος.

Τῆς Λειψίας ἡ περὶ τοὺς λόγους φήμη προέρχεται  
κατὰ μέγα μέρος ἀπὸ τὴν εἰς αὐτὴν παράδοξον συγ-  
κέντρωσιν τοῦ Γερμανικοῦ βιβλιοποιοῦ ὄχι ὅτι ὅλα  
τὰ προϊόντα τῶν Γερμανῶν συγγραφέων τυπώνονται  
ἀναγκαιῶς ἐνταῦθα· ἀλλ' ἐπειδὴ εἰς ὅποιον μέρος τῆς  
Γερμανίας καὶ ἂν τυπωθῇ βιβλίον τι, εἰς τὴν Λειψίαν

πρέπει να σταλθῆ διὰ πώλησιν. Δις τοῦ ἔτους γίνεται εἰς τὴν Λειψίαν πανήγυρις πρὸς ἀγορὰν βιβλίων, εἰς τὴν ὁποίαν παρευρίσκονται βιβλιοπῶλαι πανταχόθεν τῆς ἐπικρατείας, ὡς καὶ ἀπὸ τὴν Σβεκίαν, Δανίαν, τὰς Κάτω Χώρας, τὴν Γαλλίαν, Ῥωσίαν, καὶ τὴν Ἀγγλίαν. Ἡ ἀξιολογώτερα πανήγυρις, ἢ καὶ τοὺς πλείστους ξένους ἐλκύνουσα, εἶναι ἡ τοῦ Πάσχα, καθ' ἣν γενικῶς παρευρίσκονται ὡς τριακόσιοι ἄλλοθενεῖς βιβλιοπῶλαι. Ὁ κατ' ἔτος ἐκδιδόμενος ἐν Λειψίᾳ βιβλίων κατάλογος δεικνύει τὸ μέγα πλῆθος τῶν εἰς τὴν Γερμανίαν συγγραφομένων. Πᾶς βιβλιοπῶλης ὅπως οὖν σημαντικὸς, εἰς ὅποιονδήποτε μέρος τῆς Ὀμοσπονδίας καὶ ἂν διατρίβῃ, ἔχει ἐπίτροπον εἰς τὴν Λειψίαν· μολονότι δὲ κατὰ συνέπειαν τούτου τέσσαρα ὑποκείμενα ἀντὶ δύο ἐνασχολοῦνται εἰς τὴν πώλησιν ἐνὸς βιβλίου, εἶναι ὅμως χωρὶς ἀμφιβολίαν ἐπωφελέστατον νὰ ὑπάρχῃ κεντρικὸν φιλολογικὸν ἔμπορεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον ὄλοι δύνανται νὰ προστρέχωσιν εἴτε προσωπικῶς, εἴτε δι' ἐπιτρόπων, μεθ' ὧν ἀδιαλείπτως συγκοινωνοῦσιν. Ὁ ἐν Λειψίᾳ ἀριθμὸς τῶν βιβλιοπωλῶν καὶ μουσικοπωλῶν εἶναι 119· ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐτησίως τυπονομένων κολλῶν περὶ τὰ τεσσαράκοντα ἑκατομμύρια, καὶ τὸ βάρος τῶν ἐτησίως εἰσαγομένων βιβλίων περὶ τὰς 30,000 κανταρίων.

Εἰς τὴν Λειψίαν ἐκδίδεται Ἀποθήκη ἐβδομαδική, ἣτις εὐρίσκει μεγίστην πώλησιν καθ' ὅλην τὴν Γερμανίαν. Εἶναι δὲ κατὰ τὸ σχέδιον τῶν ὁμοίων τῆς παρούσης Ἀγγλικῶν, ἐξ ὧν δανεῖζεται καὶ πόλλας εἰκονογραφίας τὸ Γερμανικὸν πόνημα.

Τὸ 1409 ἐθεμελιώθη εἰς τὴν Λειψίαν πανεπιστήμιον, κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἐπιβεβαιωθὲν διὰ βοῦλλας τοῦ Πάπα Ἀλεξάνδρου Ἑκτου. Εἰς διάστημα δὲ τεσσάρων ἑκατονταετηρίδων τὸ πανεπιστήμιον τῆς Λειψίας φημίζεται ὡς ἐν ἀπὸ τὰ ἐξοχώτερα εἰς τὴν Γερμανίαν. Οἱ μαθηταὶ συμποσοῦνται εἰς περίπου χελεύς διακοσίας, οἱ δὲ καθηγηταὶ καὶ διδάκτορες εἰς ἑκατὸν εἴκοσι. Ἡ εἰς τὸ κατάστημα τοῦτο ἀνήκουσα βιβλιοθήκη συνεκροτήθη ἀπὸ τὰς βιβλιοθηκῶν παυθέντων μοναστηρίων καὶ τὰ χαρίσματα καθηγητῶν, περιέχει δὲ τῶρα 100,000 τόμων καὶ 4000 χειρογράφων.

Αἱ περιβόητοι σχολαὶ τοῦ Ἀγ. Θωμᾶ καὶ Ἀγ. Νικολάου, αἱ διάφοροι Ἑταιρεῖαι, αἱ πρὸς καλλιέργειαν τῶν Ἐπιστημῶν, τῆς Φυσικῆς Ἱστορίας καὶ Μενεραλογίας, τῆς Ἑθνικῆς Γλώσσης καὶ τῶν Ἀρχαιοτήτων, ὡς καὶ αἱ Ἀκαδημίαι τῆς Ἱχνογραφίας, Ζωγραφικῆς, Ἀρχιτεκτονικῆς, κτλ., νῆξησαν τὴν φήμην τῆς Λειψίας, καὶ ἔδωκαν ἀφορμὴν νὰ ἐκλάμψωσι τὰ προτερήματα πολλῶν ἐξόχων ἀνδρῶν συνεχομένων μετὰ τὰ καταστήματα ταῦτα.

Διὰ τὸν πλοῦτον αὐτῆς καὶ τὴν εὐδαιμονίαν εἶναι τὰ μέγιστα ὑπόχρεως ἡ Λειψία εἰς τὰς μεγάλας πανηγύρεις τῆς. Τὸ ἔμποριον τὸ εἰς τὰς συναθροίσεις ταύτας ἐλκύνει ξένους ἀφ' ὅλα σχεδὸν τὰ ἔθνη δὲν εἶναι μὲν τόσον ἐκτεταμένον τῶρα, ὅσον ἀρχήτερα· ἀλλὰ μ'

ὄλον τοῦτο ἐνασχολεῖ οὕτως ἢ ἀλλῶς τὸ πλεῖστον μέρος τῶν κατοίκων.

Τὰ δὲ τοῦ ἔμπορίου κυριώτερα εἶδη εἰς τὰς πανηγύρεις τῆς Λειψίας εἶναι ἵπποι, δέρματα ἀγρίων ζῶων, βαμβάκερα ὑφάσματα, καὶ βαμβάκιον, μαλλίον, ἀποικιακὰ εἶδη, Ἀγγλικά καὶ Γαλλικά πραγματεῖαι, βιβλία, καὶ τεχνουργήματα. Ὀκτακισχίλιοι ἕως ἐνεακισχίλιοι ἀγορασταὶ συναθροίζονται γενικῶς εἰς τὰς μεγάλας πανηγύρεις.

Ἱστορικῶς θεωρουμένη ἡ Λειψία εἶναι τόπος ἀξιολογώτατος· αἱ πεδιάδες αὐτῆς εἶναι μονότονοι καὶ πληκτικαί, ἀλλὰ διεγείρουσι ἀναμνήσεις σπουδαιοτάτων μαχῶν, αἵτινες πόλλας διέκριναν τὴν τύχην τῆς Γερμανίας. Ἐκ τούτων μίαν μόνην ἔχομεν τόπον νὰ ἀναφέρωμεν, ταύτην δὲ τὴν πλέον πρόσφατον καὶ τὴν πλέον περισπούδαστον.

Ἡ συμπλοκή, ἣτις τὸν Ὀκτώβριον, 1813, συνεκροτήθη ἐπὶ τῶν πεδιάδων τῆς Λειψίας μετὰ τῶν συμμάχων δυνάμεων καὶ τοῦ στρατεύματος τοῦ Ναπολέοντος, ἦτον ἀξιοσημείωτος διὰ τὸ πολυπληθὲς τῶν μαχόμενων καὶ τὰ πηγάζοντα ἐξ αὐτῆς σπουδαῖα ἀποτελέσματα εἰς τὴν ἐπίλοιπον Εὐρώπην. Μέρος τῶν συμμάχων δυνάμεων εἰς 120,000 ἀναβαῖνον προχώρησεν εἰς τρεῖς στήλας κατὰ τῆς Λειψίας, ὅπου ὁ Ναπολέων εἶχε συναθροίσει τὸ στρατεῦμα του. Ἀπασα ἡ δύναμις αὐτοῦ συνεποσοῦτο εἰς 80,000 ἢ 90,000 ἀνδρῶν, καθότι τὰ τάγματα τοῦ Ney καὶ Regnier δὲν εἶχον εἶτι συνενωθῆν μετὰ τὸ κυριώτερον σῶμα. Ὁ πρίγκιψ Σχοαρτζενבוύργου ἐστρατήγηε τὰς συμμαχικὰς δυνάμεις, μολονότι παρευρίσκοντο οἱ μονάρχαι τῆς Αὐστρίας, Ῥωσίας, καὶ Προυσίας. Ἐνωρὶς τὸ πρωτὸ τῆς 16ης Ὀκτωβρίου ἤρχισε τὴν προσβολὴν κατὰ τῶν τριῶν κομῶν, ὅπου ἦσαν αἱ προφυλακαὶ τοῦ ἔθρου. Περὶ δὲ τὰς ἑννέα καθήτησεν ἡ μάχη γενικὴ, καὶ ἡ πλέον ἐκπληκτικὴ ἀφοβία ἐφανερῶθῃ ἀμφοτέρωθεν· ὁ κανονοβολισμὸς ἦτον, ὡς λέγεται, ὁ πλέον δυνατὸς καὶ ἀδιάκοπος ἀφ' ὅσους ἤκουσαν ποτὲ οἱ γηραλέωτεροι στρατιῶται. Ἡ ἀριστερὰ πτέρυξ τῶν συμμάχων ὑπέφερεν ἀπὸ τὴν σταθερότητα τῶν ἀνδρείων Πολωνῶν, οἵτινες μετὰ τὸ δραστήριον αὐτῶν πῦρ ἐμπόδιζον πᾶσαν ἐπιχείρησιν πρὸς διάβασιν τοῦ Πλείσσου. Ἀλλὰ τὸ χωρίον Wachau ἦτον ἡ σκηνὴ τῆς πλέον πεισματώδους συμπλοκῆς, καὶ ἐνταῦθα ὁ Ναπολέων προσέβαλε κατ' ἐπανάληψιν τὸ κέντρον τῶν συμμάχων. Ἡ ταύτην δὲ τὴν ὄραν ἀφίξις τῶν μετὰ τοῦ Νέη στρατευμάτων πειθανὸν ὅτι ἐμελλε νὰ διακρίνῃ τὸν ἀγῶνα, ἀλλὰ καὶ οἱ σύμμαχοι ἔλαβον συνδρομὴν ἐκ τῆς πλησιάζουσας τοῦ στρατηγοῦ Βλυχέρου· σταλθέντος δὲ τοῦ ὑπὸ τὸν Νέην στρατεύματος ἐναντίον εἰς τὸ τοῦ Βλυχέρου, ἀπωλέσθη ἡ εὐκαιρία τοῦ νὰ κλινῇ κατὰ τῶν συμμάχων ἡ πλάσιγξ, διὰ τῆς ἐνώσεως τῶν δυνάμεων ἐκείνου μετὰ τῶν Ναπολέοντος. Πρὸς τὸ ἑσπέρας τὰ στρατεύματα ἦσαν εἰς τὴν αὐτὴν περίπου σχετικὴν θέσιν, ὡς καὶ πρὶν τῆς μάχης, καὶ μολονότι ὁ Ναπολέων ἰδίοπαίετο τὴν νίκην.

καὶ διέταξε νὰ σημάνωσιν οἱ κώδωνες τῆς Λειψίας πρὸς τιμὴν αὐτῆς, ἦτον ὅμως πρόδηλον ὅτι ὀλίγον περισσότερον εἶχον ὑποφέρειν οἱ σύμμαχοι παρὰ τοὺς Γάλλους.

Τοῦ βορείου στρατοῦ ἡ ἀφίξις, ἢ πρὸς τὸν Ναπολέοντα ὄλις ἀπροσδόκητος, ἦτις ὅμως τὸν ἐγνωστοποιήθη πρὶν φθάσῃ τὸ καινὸν εἰς τοὺς συμμάχους, ἐβαλεν αὐτὸν εἰς ἀνησυχίαν νὰ ὀπισθοδρομήσῃ ὅσον τάχιστα. Τὴν 17ην λοιπὸν Ὀκτωβρίου ἐπεχείρησε νὰ διαπραγματευθῆ μετὰ τῶν συμμάχων· διὰ τινος αἰχμαλώτου Αὐστριακοῦ Κόμητος. Λέγεται ὅτι ἐπρότεινε ὄπλων ἀνακωχὴν, καὶ ὅτι ἐζήτησεν ἀδειαν νὰ περάσῃ τὸν ποταμὸν Σαὰλ ἀπαρεμποδίστως, ἀφοῦ ἤθελε παραχωρήσειν τὰ ἐπὶ τοῦ Ὀδέρου καὶ Βιστούλα φρούρια. Ἀλλ' εἰς τὰς προτάσεις ταύτας, αἵτινες ἀρκούντως ἐδήλουν τὸ ἐπισηφάλες αὐτοῦ, ἀπόκρισις κάμμία δὲν ἐδόθη, μάλιστα ἐπειδὴ τῶρα εἰδησις πλέον εἶχε φθάσειν εἰς τὰς συμμάχους δυνάμεις περὶ τῆς ἀφίξεως τοῦ βορείου στρατοῦ, ἀπέναντι τοῦ ὁποῖου ὁ Στρατάρχης Νέης καὶ ὁ Δουξ τῆς Ῥαγούσης τὸν Πάρδον διαβάντες, ὀπισθοδρόμησαν.

Ἡναγκάσθη τῶρα ὁ Ναπολέων (Ὀκτωβρίου 18ην) νὰ βαστάσῃ ἀμυντικὴν μάχην, ἔλαβε δὲ τοποθεσίαν μετὰ τῶν Πλείσσου καὶ Πάρδου, καὶ σταθεῖς κατὰ τὸ μέσον τῶν σωματοφυλάκων του ἐπεμπε βοήθειαν εἰς τὸν ἀσθενὲς μέρος, τὸ ὅλον ἐπιστατῶν. Ἐδυνήθη δὲ τοιούτοτρόπως νὰ ἀναπληρῶι τὰ ὑπὸ τῆς βαρείας πυροβολήσεως τῶν συμμάχων γινόμενα χάσματα, καὶ διὰ τῆς ἰδίας αὐτοῦ δραστηριότητος καὶ ἐνεργείας νὰ ἐκνομή τὰς ἐλλείψεις τῆς θέσεώς του. Ἀλλ' ἦτο δυσκολωτάτη ἡ ὀπισθοδρόμησις· ἐτοιμασίαι δὲν εἶχον γένειν διὰ τοιοῦτο συμβησόμενον, γέφυραι δὲν εἶχον κατασκευασθῆν πρὸς διάβασιν τῶν ποταμῶν, καὶ αὐτὴ ἡ Λειψία δὲν εἶχεν ὀχυρωθῆν ἐμὴ ἀδυνάτως πρὸ ὀλίγου καιροῦ. Ὁ Πονιατώσκης καὶ ὁ Μακδονάδης ἦσαν διωρισμένοι νὰ ὑπερασπίζωσι καὶ βοηθῶσι τὸν ὀπισθοδρομοῦντα στρατόν· ἀλλὰ μόλις ἀνεκάλυψαν οἱ σύμμαχοι ὅτι τῶν Γάλλων ἡ θέσις εἶχεν ἐγκαταλειφθῆν, καὶ προσέβαλον πανταχόθεν τὴν Λειψίαν μετὰ δὲ ἀπονενομημένον ἀγῶνα ἐπέτυχον νὰ καταλάβωσι δύο ἐκ τῶν πυλῶν. Ἡ σύγκυσις καὶ ἀταξία ἣτις τῶρα ἐπεκράτησεν εἶναι ἀπερίγραπτος. Μία μόνον γέφυρα ὑπῆρχεν ἀνωθεν τοῦ Ἐλστερ, καὶ αὐτῆς δὲ πρόωρα καταστραφείσης, ἡ φυγὴ μετεβλήθη εἰς ἀγρίον ἀπελπισίαν. Αὐτὸς ὁ Ναπολέων εἶχε φθάσειν ὄχι ἀνευ δυσκολίας εἰς τὴν γέφυραν, τὰ δὲ τοῦ Μακδονάδου καὶ Πονιατώσκου τάγματα, φθάσαντα πάρωρα, ἠναγκάσθησαν νὰ κατασκευάσωσι μικρὰν τινα γέφυραν εἰς τὰς κήπους τοῦ Ρεῖχενβάχ, ἣτις ἀδύνατος οὔσα κατασυνετρίβη ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν ἐπ' αὐτῆς συσσωρευθέντων, καὶ τὸ πλεῖστον μέρος ἀπωλέσθησαν εἰς τὰ ὕδατα. Τὸ συμβεβηκὸς τοῦτο ἀναφέρει ὡς ἐπομένως ὁ Ἀγγλος Russel—

Ἐλστερ, ὅστις διαρρέεε μέρος τῶν προαστείων, καὶ ὅστις ἐπροξένησε τὸν τελευταῖον ὄλεθρον τοῦ Γαλλικοῦ στρατοῦ, εἶναι κατ' ἀλήθειαν τάφος μόνον, καὶ οὔτε βαθὺς, οὔτε πλατὺς. Κατὰ τὸ μέρος δὲ, ὅπου διαβρέχει τὸν κῆπον τοῦ κυρίου Ρεῖχενβάχ, ἐμβὰς εἰς

αὐτὸν ὁ ἤδη πληγωμένος Πονιατώσκης, ἀφοῦ τὸ πᾶν ἀπωλέσθη, ἐβυθίσθη μετὰ τοῦ πληγωμένου ἵππου του, καὶ κατεπνίγη εἰς τὸ κατὰ τὸ φαινόμενον ἀθάον τοῦτο ποτάμιον. Ἀπλῆ τις πέτρα δεικνύει τὸ μέρος, ὅπου τὸ σῶμα εὐρέθη, εἰς αὐτὸν δὲ τὸν κῆπον ἀνηγέρθη ἀκαλλώπιστον κενοτάφιον ὑπὸ ἰδιωτικῆς φιλοστοργίας, εἰς μνημόσυνον τοῦ Πολοῦ στρατάρχου.

Εἰς τὴν ἀξιολογὸν ταύτην συμπλοκὴν λέγεται ὅτι οἱ μὲν Γάλλοι ἔχασαν ἐξήκοντα χιλιάδας ἀνδρῶν εἰς αἰχμαλώτους, φονευμένους, καὶ πληγωμένους, οἱ δὲ νικηταὶ τεσσαράκοντα πέντε χιλιάδας. Πολλὰ μέρη τῆς Λειψίας σώζουν ἀκόμη ἔχνη τοῦ φονικοῦ ἀγῶνος, οἱ δὲ κάτοικοι ἐπιμελῶς διαφυλάττουν τὰ μνημόσυνα τῆς μάχης τῶν ἐθνῶν.

### ΘΗΚΑΙ ΠΑΡΑΙΝΕΣΕΙΣ.

ΟΣΤΙΣ, ἐμβαίνων εἰς τὸ θέατρον τοῦ κόσμου, δὲν φανῆ κατὰ πρῶτον φιλαλήθης, δίκαιος, χρηστοθήτης, καὶ πρῶτος, δύναται μὲν νὰ ἐκπλήξῃ πρὸς καιρὸν τοὺς ἄλλους, καὶ νὰ λάμψῃ ὡς μετέωρον, ἀλλ' ἐντὸς ὀλίγου θέλει καταφρονηθῆν· ἐπειδὴ παραβλέπουσι μὲν οἱ ἄνθρωποι μέχρι τινὸς τὰς ἀταξίας καὶ τὰ πάθη τῆς νεότητος, οὐδέποτε ὅμως συγχωροῦσι τὰ ἐλαττώματα καὶ τὴν διαστροφὴν τῆς καρδίας.

Αἱ μεγαλήτεροι χάριτες δίδονται κάποτε τόσον ἀδεξιῶς καὶ κακῶς, ὥστε παροξύνουσι τὸν ἄνθρωπον· ἐνῶ, ἐξ ἐναντίας, δυσάρεστα πράγματα πόλλας τὸν εὐχάριστοῦσιν, ἐπειδὴ γίνονται μετὰ γλυκύτητα καὶ εὐγένειαν.

Πόλλας ἀπλοὶ λοχαγοὶ εὐαρεστοῦσι πλείστορον εἰς τὴν συναναστροφὴν παρὰ ἐνδόξου σοφοῦς. Τιμῶ καὶ σέβομαι τοὺς μεγαλοφυεῖς ἀνδρας, (λέγει ὁ Κεστερφέιλδος, ἐξ οὗ λαμβάνομεν τὰς ἰδέας ταύτας), ἀλλ' ἐπιθυμῶ νὰ συναναστρέφωμαι μετὰ ἀνθρώπων, οἵτινες συνεισφέρουσιν εἰς τὴν ὁμιλίαν ἰλαρότητα, χρηστὴν ἀνατροφήν, καὶ πείραν κόσμου. Εἰς τὸν κοινὸν βίον συχνότερα μᾶς χρειάζονται λεπτὰ καὶ δραγματὰ παρὰ χρυσὰ νομίσματα. Δός με ἀνθρώπον, ὅστις ἔχει ἔτοιμα εἰς φιλάτὰ διὰ τὸ καθημερινὸν ἐξοδὸν ἀπαιτούμενα· ἐπειδὴ ὅστις φέρεε ὄγκον μόνον χρυσοῦ δὲν ἔχει τὸν πλοῦτον πρόχειρον εἰς τὰς παρούσας ἀνάγκας. Βάσταζε λοιπὸν ὅσον θέλεις χρυσοῦν εἰς τὸν ἑνα κόλπον, ἀλλὰ φρόντιζε νὰ ἔχῃς καὶ κερμάτια (μικρὰ νομίσματα) εἰς τὸν ἄλλον, καθότι αὐτὰ θέλουν σὲ χρησιμεῖν περισσότερον.

Ἡ συμβουλὴ σπανίως λαμβάνει καλὴν ὑποδοχὴν, καὶ ὅστις ἔχει μάλιστα μεγαλητέραν αὐτῆς χρείαν, τὴν ἀγαπᾷ ὀλιγώτερον.

Ὁ φθόνος εἶναι ἐν ἀπὸ τὰ μικροπρεπέστατα καὶ βασανιστικώτατα πάθη, ἐπειδὴ σπανίως εὐρίσκειται ἄνθρωπος, ὅστις δὲν δίδει ἀφορμὴν φθόνου εἰς τὸν φθονερὸν, καὶ διότι ὁ φθονερὸς δὲν εὐτυχεῖ ποτέ, ἐφ' ὅσον βλάβει εὐτυχοῦντας τοὺς ἄλλους.

Ἡ μεγάλη καὶ εὐεργετικὴ πράξις ἐπιτυχάνει πάντοτε τὴν ἔγκρισιν τοῦ κόσμου· ἡ δὲ ἐνδόμυχος ἰδωνὴ τὴν ὁποίαν αἰσθάνεται ὁ εὐεργέτης, εἶναι ἀσύγκριτος

Ἡ φιλανθρωπία χαρακτηρίζει ἰδιαίτερος τοὺς μεγάλους νόας· ἐξ ἐναντίας δὲ, οἱ μικροῦ πνεύματος ἄνθρωποι εἶναι ὀργίλοι, ἀκρόχοι, καὶ ἐκδικητικοί, οὔτε αἰσθάνονται τὴν γλυκύτητον ἐκείνην ἡδονὴν, τὴν ὁποῖαν ἀπολαύει ὁ συγχωρῶν τοὺς ἐχθρούς του.

Μόνος ὁ ἀμαθὴς καὶ ὁ ἀδύνατος εἶναι ὀκνηροί· καθότι, ὅσοι ἐψησάρισαν γνώσεις τινάς, ἐπιθυμοῦν πάντοτε νὰ τὰς πληθύνωσιν· ὥστε ἡ μάθησις ὁμοιάζει κατὰ τοῦτο μὲ τὴν ἐξουσίαν, τὴν ὁποῖαν ὅσον ἔχει μεγαλύτεραν ὁ ἄνθρωπος, τόσον μάλλον ἐπιθυμεῖ νὰ τὴν αὐξήσῃ· ἡ δὲ ὀκνηρία εἶναι τὸ καταφύγιον τῶν ἀσθενῶν πνευμάτων, καὶ ἡ ἀγαλλίασις τῶν ἀνοήτων.

Ἡ μετριοπροσύνη εἶναι ἀξίειπαινος ἀρετὴ, καὶ συνοδεύει ὡς ἐπιτοπλεῖστον τὴν ἀληθινὴν ἀξίαν, δουλαγωγῆ δὲ τὰ πνεύματα ὄλων τῶν ἀνθρώπων· ἐπειδὴ τίποτε δὲν παροξύνει καὶ ἀηδιάζει, ὅσον ἡ οἴησις καὶ ἡ ἀναίσχυντία. Ὁδὲν καταπρονοῦμεν σχεδὸν ἐκ συμφώνου τὸν περιαντολόγον, ὅστις γίνεται ὁ ἥρωσ τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἱστορίας.

Τὸ νὰ μὴ ἐκτελῶμεν τὴν ὑπόσχεσιν εἶναι ἔργον ἀνόητον, καὶ σχεδὸν πλημμέλημα· ἔργον μὲν ἀνόητον, ἐπειδὴ κάνεις δὲν θέλει μᾶς ἐμπιστεῦσθαι πλέον, πλημμέλημα δὲ, ἐπειδὴ ἡ ἀλήθεια εἶναι τὸ πρῶτον χρέος τῆς ἡθικῆς καὶ θρησκείας· ὥστε ὁ ψεύστης δὲν δύναται νὰ ἔχη κάμμιαν ἀρετὴν, καὶ εἶναι ἀξίος τοῦ μίσους ὄλων τῶν καλῶν καὶ ἀγαθῶν ἀνθρώπων.

Ἡ εὐτραπελία ἀποκτᾷ μὲν θαυμαστάς καὶ ἐπαινήτας, ἀλλ' ὄχι ποτὲ καὶ φίλον κάνένα· ἐπειδὴ ἀκτινοβολεῖ καὶ ἐκθαμβώνει, καθὼς ὁ μεσημβρινὸς ἥλιος· ἀλλ' ὁμοίως μὲ αὐτὸν καίει, καὶ διὰ τοῦτο γίνεται ἐπιφοβός· ἐξ ἐναντίας δὲ, τὸ κατὰ τὴν ἐσπέραν καὶ πρῶταν γλυκὺ φῶς τοῦ πλανήτου τούτου θερμαίνει μετρίως, καὶ φαιδρύνει τὸν ἄνθρωπον.

Μὴ ζητῆς ἄρα ποτὲ τὴν εὐτραπελίαν· ἂν ἔχῃς αὐτὴν φυσικὴν, ὑπομονή· ἀλλὰ καὶ κατ' αὐτὴν τὴν περιστάσιν ἂς μεσολαβῇ ἡ κρίσις, καὶ μὴ τὴν ἐξασκήσῃ ποτὲ πρὸς βλάβην τῶν ἄλλων.

#### ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑ, Η ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΣΣΑ ΤΗΣ ΡΩΣΣΙΑΣ.

Ἡ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑ ΑΔΕΞΙΕΥΝΑ ἐγεννήθη πλησίον εἰς τὴν Δερπάτην, μικρὰν πόλιν τῆς Λιβονίας, ἀπὸ πένητας μὲν, ἀλλ' ἐναρέτους γονεῖς. Μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς τὸν θάνατον, κατὰ κείνῳ μὲ τὴν ἡλικιωμένην τῆς μητέρα εἰς καλύβην σκεπασμένην ἀπὸ ἄχυρα· ἦσαν δὲ πτωχαὶ μὲν, πλην πολλὰ εὐχαριστημένοι καὶ αἱ δύο. Εἰς τοιαύτην κατάστασιν, μεμακρυσμένη ἀπὸ τὴν θεωρίαν τοῦ κόσμου, ἐξωτρόφει μὲ τοὺς κόπους τῶν ἰδίων τῆς χειρῶν τὴν μητέρα, ἡ ὁποία δὲν ἤμπορεῖ πλέον νὰ τρέφεται μόνη. Ἐνῶ ἡ Αἰκατερίνα ἐκλωθεν, ἡ γηραλέα, καθήμενὴ πλησίον, ἀνεγίνωσκε βιβλίον τι θρησκευτικόν. Ὅτε δ' ἐτελείονον τῆς ἡμέρας οἱ κόποι, καθίζουσαι σιμὰ τῆς ἐστίας, μετελάμβανον εὐχαρίστως ἀπὸ ἀπλῆν τινὰ τροφήν.

Μολονότι τῆς Αἰκατερίνης καὶ τὸ πρόσωπον καὶ τὸ ἀνάστημα ἦσαν ἐντελέστατα, εἰς τὸν νοῦν ὅμως ἐφαίνετο δομένη ὅλη αὐτῆς ἡ προσοχή. Τὴν τέχνην τοῦ ἀναγινώσκειν εἶχε μάθειν ἀπὸ τὴν ἰδίαν τῆς μητέρα· Λουθηρόφρων δὲ τις πρεσβύτερος τὴν ἐδίδαξε τὰ καθήκοντα τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας. Ἐκ φύσεως εἶχε λάβειν ὄχι μόνον ἰσχυρὸν, ἀλλὰ καὶ ὀρθὸν ἀντιληπτικὸν, καὶ ἠμπορεῖ νὰ συλλογίζεται ὄχι μόνον ταχέως, ἀλλὰ καὶ βασίμως. Οἱ γείτονες χωρικοὶ παρετήρησαν τὰ κάλλη καὶ τὰς ἀρετάς της, καὶ πολλοὶ αὐτῶν τὴν ἐζήτησαν εἰς γάμον, πλην ματαίως· διότι τόσον ἠγάπα τὴν μητέρα της, ὥστε νὰ τὴν ἀποχωρισθῇ οὔτε κἂν ἤθελε νὰ τὸ ἀκούσῃ.

Ἡ Αἰκατερίνα ἦτο δεκαπενταετής, ὅτε ἡ μήτηρ της ἀπέθανε. Τότε ἀφῆκε τὴν καλύβην, καὶ ὑπῆγε νὰ κατοικήσῃ μετὰ τοῦ Λουθηρανοῦ πρεσβυτέρου, ὅστις τὴν εἶχε διδάξειν παιδιόθεν. Εἰς τὴν οἰκίαν ταύτην διέτριβε, κυβερνῶσα τὰ τέκνα τοῦ εὐεργέτου της, καὶ δείχνουσα ἐνταυτῷ φρόνησιν ἀμετάτρεπτον καὶ ζωηρότητα παράδοξον. Ὁ γηραλέος, ὁ ὁποῖος τὴν ἐβλεπεν ὡς ἰδίαν τοῦ θυγατέρα, ἐφρόντισεν ὥστε νὰ τὴν διδάξωσι τὰ κομψότερα μέρη τῆς γυναικείας ἀνατροφῆς οἱ παραδιδόντες αὐτὰ καὶ εἰς τὰ λοιπὰ μέλη τῆς οἰκογενείας του. Τοιοῦτοτρόπως ἡ Αἰκατερίνα ἐξηκολούθει νὰ αὐξάνῃ τὰς γνώσεις, καὶ νὰ καλητερεῖ τὰ ἤθη της, ἕως ὅτε ἀπέθανεν ὁ Λουθηρανὸς πρεσβύτερος, καὶ αὐτὴ κατήντησε πάλιν εἰς τὴν προτέραν τῆς πενίαν.

Ἡ Λιβονία τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἐλεηλατεῖτο ἀπὸ τὸν πόλεμον, καὶ ἀθλίως ἠρημοῦτο. Αἱ δυστυχίαι αὗται πάντοτε πίπτουν βαρύτεραι ἐπάνω εἰς τοὺς πτωχοὺς· ὅθεν ἡ Αἰκατερίνα, μολονότι εἶχε τόσον μεγάλην προκοπήν, ἐδοκίμαζεν ὅμως ὅλα τὰ δεινὰ, ὅσα συνοδεύουν τὴν ἐσχάτην ἐνδειαν. Βλέπουσα ὅτι αἱ ζωοτροφίαι καθήμεραν ἐγίνοντο πλέον ἀκριβαί, καὶ ὅτι τὸ ἰδίον τῆς ἀργύριον παντάπασιν ἐτελείωσεν, ἀπεφάσισε τέλος πάντων νὰ ὀδοιπορήσῃ εἰς τὸ Μαριεμβούργον, πόλιν ὅπου τὰ πάντα ἦσαν ἀφθονώτερα.

Μὲ τὰ ὀλίγα τῆς φορέματα, ἐστοιβασμένα εἰς δισάκιόν τι, ἤρχισε τὴν ὀδοιπορίαν πεζή. Ὁ τόπος, τὸν ὁποῖον εἶχε νὰ διαπεράσῃ, ἦτον ἄθλιος ἐκ φύσεως, ἀλλὰ τὸν ἔκαμαν ἔτι πλέον φοβερὸν οἱ Σουηδοὶ καὶ Ῥῶσσοι, οἵτινες κυριεύοντες τον, ποτὲ μὲν οὔτοι, ποτὲ δὲ ἐκεῖνοι, τὸν ἐλεηλάτουσαν βαρβάρως· ἀλλ' ἡ πεῖνα τὴν εἶχε διδάξειν νὰ καταφρονῇ τοὺς κινδύνους καὶ κόπους τῆς ὁδοῦ. Μίαν ἐσπέραν, ἐνῶ ὀδοιπορεῖ τοιοῦτοτρόπως, ἐμβάσα εἰς καλύβην τινὰ νὰ καταλύσῃ διὰ τὴν νύκτα, εὐρήκε μέσα δύο Σουηδοὺς στρατιώτας, οἵτινες τὴν ἐπλησίασαν μὲ ἀναιδέις λόγους. Ἡ ἀναιδεία των δὲ ἤθελε πιθανῶς καταντήσῃ εἰς βίαν, ἐὰν ἀξιωματικὸς τις, περῶν ἐκεῖθεν κατὰ τύχην, δὲν ἤρχετο εἰς βοήθειάν της. Ὅτε αὐτὸς ἐφάνη, οἱ στρατιῶται ἔπαυσαν ἀμέσως· ἀλλ' ἡ εὐγνωμοσύνη τῆς νεανίδος μόλις ὑπερέβαινε τὴν ὁποῖαν ἐδοκίμασεν ἐκπληξίαν, ἀφοῦ ἐγνώρισεν ὅτι ὁ αὐτὴν ἀπαλλάξας ἦτον ὁ υἱὸς τοῦ Λουθηρανοῦ πρεσβυτέρου,

τοῦ ποτὲ διδασκάλου, εὐεργέτου, καὶ φίλου της.—καλὸν συναπάντημα τοῦτο διὰ τὴν Αἰκατερίναν. Τὸ ὀλίγον ἀργύριον, ὅσον εἶχε συμπαραλάβειν ἀπὸ τὴν οἰκίαν, ἦτον ἤδη ἐξωδευμένον· τὰ φορέματά της εἶχε δώσειν, κομμάτιον κομμάτιον, διὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τοὺς ὅσοι τὴν εἶχον φιλοξενήσειν εἰς τὸν δρόμον· ὁ γενναῖος λοιπὸν συντοπίτης ἔδωκεν ἐκ τοῦ ἰδικοῦ του, καὶ τῆς ἠγόρασε φορέματα, τῆς ἐπρομήθευσεν ἕνα ἵππον, καὶ τὴν ἔδωκε συστατικά γράμματα πρὸς πιστὸν τινα φίλον τοῦ πατρὸς του, τὸν ἐπαρχον τοῦ Μαριεμβούργου.

Ἡ ὠραία μας ξένη ἔλαβε καλὴν ὑποδοχὴν εἰς τὸ Μαριεμβούργον. Ὁ ἐπαρχος τὴν ἐδέχθη πάραυτα εἰς τὴν οἰκογένειάν του ὡς κυβερνήτριαν τῶν δύο αὐτοῦ θυγατέρων· καίτοι δὲ μόνον δεκαεπταετής, ἐφάνη ὅμως ἀξία νὰ διδάσκη τὸ γένος της καὶ κομψὴν διαγωγὴν, καὶ ἐνάρετα ἤθη. Τῆς Αἰκατερίνης ἡ φρόνησις καὶ τὸ κάλλος ἦσαν τοιαῦτα, ὥστε μετ' ὀλίγον αὐτὸς ὁ ἐπαρχος ἐπρόσφερε νὰ τὴν νυμφευθῇ· ἀλλ' ἐκεῖνη δὲν ἔστερξε· διότι, φερομένη ἀπὸ εὐγνωμοσύνης αἰσθήματα, εἶχεν ἀποφασίσειν νὰ μὴν ὑπανδρευθῇ ἄλλον παρὰ τὸν ἀξιωματικὸν, ὅστις τὴν ἠλευθέρωσεν, ἂν καὶ τοῦ ἔλειπεν ὁ εἰς βραχίον, ἦτο δὲ καὶ ἄλλως ἀσχημισμένος ἀπὸ πληγὰς, τὰς ὁποίας εἶχε λάβειν εἰς τὴν στρατιωτικὴν δούλευσιν. Κατὰ τὴν ἀπόφασιν δὲ ταύτην, ἄμα ὅτε ὁ ἀξιωματικὸς ἦλθεν εἰς τὴν πόλιν, τὸν ἐπρόσφερε τὴν χεῖρά της, τὴν ὁποῖαν ἐκεῖνος ἐδέχθη μετὰ χαρᾶς· καὶ ἀκολούθως ὁ γάμος των ἱερούργηθη.

Ἀλλὰ κάθε μέρος τοῦ βίου τῆς Αἰκατερίνης ἐμελλε νὰ ἦναι παράδοξον. Αὐτὴν ἐκεῖνην τὴν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποῖαν εὐλογήθη, οἱ Ῥῶσσοι ἐπολιόρκησαν τὸ Μαριεμβούργον. Ὁ κακότηχος δὲ στρατιώτης ἐπροστάχθη νὰ ὑπάγῃ εἰς μάχην, ἀπὸ τὴν ὁποῖαν δὲν ἐπέστρεψεν.

Ἐν τῷ μεταξύ, ἡ πολιορκία ἐπροχώρει μανιωδῶς, σκληρυνομένη ἐκ τοῦ ἐνὸς μέρους ἀπὸ πείσμα, ἐκ δὲ τοῦ ἄλλου ἀπὸ ἐκδίκησιν. Ὁ πόλεμος τὸν καιρὸν ἐκεῖνον μεταξύ τῶν δύο ἀρκτικῶν δυνάμεων ἦτον ἀληθινὰ βάρβαρος· ὁ ἀθάτος χωρικός καὶ ἡ ἄκακος παρθένος μετεἶχον πολλάκις ἀπὸ τοῦ ἐνόπλου στρατιώτου τὴν τύχην. Τὸ Μαριεμβούργον ἠλώθη ἐξ ἐφόδου· τοσαύτη δὲ ἦτον ἡ λύσσα τῶν ἐφορησάντων, ὥστε ὄχι μόνον ἡ φρουρά, ἀλλὰ καὶ σχεδὸν ὅλοι οἱ κάτοικοι, ἄνδρες, γυναῖκες, καὶ παιδία, ἐπέρασαν ἀπὸ τὴν σπάθη.

Τέλος πάντων, ἀφοῦ σχεδὸν ἐτελείωσεν ἡ σφαγή, εὐρέθη κρυμμένη εἰς φουρνον τινὰ ἡ Αἰκατερίνα. Μέχρι τῆς σήμερον εἶχε ζήσειν πτωχή, ἀλλ' ἔλευθερά· τῶρα ἤρχισε νὰ μανθάνῃ τί σημαίνει ἡ δουλεία. Καὶ εἰς ταύτην ὅμως τὴν θέσιν ἐφέρετο μ' εὐλάβειαν καὶ ταπεινοφροσύνην· μολονότι δὲ τῆς εἶχον ὀλιγοστεύσειν τὴν ζωηρότητα αἱ δυστυχίαι, ἦτον ὅμως ἰλαρά.

Τῆς ἀξίας καὶ ὑποκλίσεως της ἡ φήμη ἐφθασεν ἕως καὶ εἰς τὸν Ῥῶσσον ἀρχιστράτηγον Μενζικόφ. Ἡδέλησε νὰ τὴν ἴδῃ· εὐηρεστήθη μὲ τὸ φαινόμενόν της· τὴν ἠγόρασεν ἀπὸ τὸν στρατιώτην, τὸν αὐθέντην της, καὶ τὴν ἔβαλεν ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν τῆς ἀδελφῆς του. Ἐδῶ

τὴν ἐπεριποιῶντο μὲ ὄλον τὸ ἀνῆκον εἰς τὴν ἀξίαν της σέβας, ἐνῶ τὸ κάλλος της ἐβελτιόνητο καθ' ἡμέραν ὁμοῦ μὲ τὴν ἀγαθὴν αὐτῆς τύχην.

Μετ' ὀλίγον ἀφοῦ ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν ταύτην, ἐνῶ μίαν ἡμέραν ὁ αὐτοκράτωρ, Πέτρος ὁ Μέγας, ἐπεσκέπτετο τὸν ἀρχιστράτηγον, ἡ Αἰκατερίνα ἐστάθη εἰς τὸν θάλαμον μὲ ξηρὰ τινα ὀπωρικά, τὰ ὁποῖα περιέφερε μὲ σεμνότητα ἐξάιρετον. Ὁ δυνατὸς μονάρχης τὴν ἴδε, καὶ ἐξεπλάγη εἰς τὰ κάλλη της.

Τὴν ἐπαύριον ἦλθε πάλιν, ἐζήτησε τὴν ὠραίαν δούλην, τὴν ἠρώτησε διαφόρους ἐρωτήσεις, καὶ ἠῆρε τὰ κάλλη τοῦ νοός της ἀνώτερα καὶ ἀπὸ τὰ τοῦ προσώπου της. Ὅταν ἦτο νέος, ἠναγκάσθη νὰ νυμφευθῇ καθὼς ἀπῆχον τὰ συμφέροντά του· τῶρα ὅμως εἶχεν ἀπόφασιν νὰ νυμφευθῇ κατὰ τὴν κλίσιν του. Ἀμέσως λοιπὸν ἠέρυνησε τὴν ἱστορίαν τῆς ὠραίας Αἰκατερίνης, ἡ ὁποία δὲν εἶχεν ἀκόμη τελειωμένον τὸ δέκατον ἑβδομον ἔτος τῆς ἡλικίας της. Τὴν ἐθεώρησεν εἰς τὴν κοιλιάδα τῆς ἀφανείας, καὶ εἰς ὅσας διεπέρασε τῆς τύχης μεταβολὰς, καὶ τὴν εὐρήκεν ἀληθινὰ μεγαλόψυχον εἰς ὅλα. Ἡ ἀγένειά της δὲν ἦτον ἐμπόδιον εἰς τὸν σκοπὸν του. Ὁ γάμος ἱερούργηθη κατ' ἰδίαν, ἀφοῦ ὁ αὐτοκράτωρ ἐδηλοποίησεν εἰς τοὺς αὐλικούς του, ὅτι ἡ ἀρετὴ εἶναι ἡ πρεπωδεστέρα κλίμαξ εἰς τὸν θρόνον.

Ἴδου, τέλος πάντων, μᾶς παρουσιάζεται ὡς αὐτοκράτορισσα τοῦ μεγαλητέρου ἐπὶ γῆς βασιλείου ἡ Αἰκατερίνα, τὴν ὁποῖαν ἴδαμεν πρὸ ὀλίγου εἰς χαμηλὴν, ἀχρυσόκεπαστον καλύβην. Ἐκεῖνη, ἥτις πρὸ μικροῦ ἐπλανᾶτο πτωχὴ καὶ ἔρημος, περικυκλοῦται τῶρα ἀπὸ χιλιάδας, οἵτινες εὐρίσκουν εὐτυχίαν εἰς τὰ μειδιάματά της. Ἐκεῖνη, ἥτις πρότερον ἐστερεῖτο καὶ τὸν ἐπιούσιον ἄρτον, δύναται τῶρα νὰ διαχύσῃ ἀφθονίαν εἰς ὀλόκληρα ἔθνη. Εἰς τὰς περιστάσεις ἐχρεώσται μέρος τῆς ὑψώσεως ταύτης, ἀλλ' εἰς τὰς ἀρετάς της πλειότερον. Πάντοτε μετὰ ταῦτα ἐφύλαττε τὰ καλά ἐκεῖνα προτερήματα, τὰ ὁποῖα τὴν ἔβαλαν ἐπὶ τοῦ θρόνου· ἐνῶ δὲ ὁ παράδοξος ἡγεμὼν, ὁ ἀνὴρ της, ἠγωνίζετο διὰ τὸ καλὸν τῶν ἀρρένων αὐτοῦ ὑπηκόων, ἐκεῖνη κατεγίνετο εἰς τὴν βελτίωσιν τοῦ ἰδίου της φύλου. Ἠλλάξε τὰ φορέματά των· εἰσήγαγε μικτὰς συνελύσεις· ἐσύστησε τάγμα τι γυναικῶν ἱππέων· ἐτίμα τὴν εὐσέβειαν καὶ τὴν ἀρετὴν· καὶ, ἀφοῦ τέλος πάντων, εἶχε πληρώσειν τὰ χρέη αὐτοκρατορίας, φίλης, γυναικός, καὶ μητρὸς, ἀπέθανε γυναικῶς χωρὶς λύπην, λυπούμενη ἀπὸ ὄλους.

#### ΕΠΙΡΡΟΗ ΤΩΝ ΗΘΙΚΩΝ ΑΙΤΙΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΙΣΘΗΤΙΚΟΤΗΤΑ.

ΤΑ ἠθικὰ πάθη ἔχουν μεγίστην ἐπιρροὴν ἐπάνω εἰς τὴν αἰσθητικὴν τοῦ ἀνθρώπου, καὶ εἰς ὄλην αὐτοῦ τὴν φυσικὴν κατάστασιν. Ἐνταῦθα ἀναφέρομεν ὀλίγα τινὰ ἐκ τῶν πολλῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἐπιρροῆς ταύτης. Ἐλπίς. Ἡ ἐλπίς ὅτι θέλει τις ἀπολαύσειν τὸ ποθούμενον ἀγαθόν, ἡ ἐλευθερωθῆν ἀπὸ κανὲν δεινόν, διαχέει εἰς ὄλην τὴν μηχανὴν τοῦ σώματος γλυκεῖαν

τινά θερμότητα, ἥτις ἐμψυχώνει καὶ ἀνορθώνει τὰς καταβεβλημένας δυνάμεις αὐτοῦ.

Ἡ ἐλπίς τῶν πλουσίων λαφύρων σβύνει τὸ αἶσθημα τοῦ κόπου εἰς τὸν ἤδη ἀποκαμωμένον στρατιώτην, καὶ κατασταίνει αὐτὸν ἱκανὸν νὰ ἐκτελέσῃ ἀγῶνας, τοὺς ὁποίους ἐνόμιζε πρότερον ἀδυνάτους.

Ἡ ἐλπίς νὰ ἴδῃ τὴν πατρίδα του κάμνει τὸν ἀρρώστοῦντα ἀπὸ νοσταλγίαν νὰ ἐγείρεται ἀπὸ τὴν κλίνην, καὶ νὰ ἀναλαμβάνῃ ταχέως τὴν ὑγίαν του.

Ἡ βαθεῖα καὶ ζωηροτάτη πεποίθησις τὴν ὁποίαν ἔχει τις εἰς περίφημόν τινα ἰατρὸν, ἢ εἰς πολυῦμνητον ἰατρικὸν, θεραπεύει πολλάκις νευρικὰς ἀρρώστιας, καὶ ἄλλας ἀνδισταμένας πρότερον εἰς τὴν ἰατρικὴν ἐνόςω ὁ πάσχων δὲν εἶχε πεποίθησιν εἰς τὸν ἰατρὸν.

**Πρόβλεψις.** Ἡ πρόβλεψις πλησιάζοντός τινος πολυποθήτου ἀγαθοῦ κάμνει τοὺς παλμούς τῆς καρδίας συχνοτέρους καὶ δυνατωτέρους.

**Ἀπόλαυσις ἀνελπίστου ἀγαθοῦ.** Ἡ ἠδονὴ ἢ προσερχομένη ἀπὸ τὴν ἀπόλαυσιν ἀνελπίστου τινὸς ἀγαθοῦ, εἰς μὲν τὸν πρῶτόν της βαθμὸν, φέρει εὐθυμίαν, ὡστε τὸ αἷμα πρὸς τὰ ἄκρα, καὶ θερμαίνει μετρίως ὅλην τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ σώματος· εἰς δὲ τὸν δεύτερον, ἐξάγει δάκρυα, καὶ διαστέλλει τὰ σπλάγχνα εἰς βαθμὸν ὥστε ἐμπορεῖ νὰ ἐνισχύσῃ τὰς ἀτονισμένας δυνάμεις τοῦ σώματος· εἰς δὲ τὸν τρίτον, ἢ διαστολὴ γινομένη ὑπερβολικὴ ἐμπορεῖ νὰ ἐπιφέρῃ θάνατον.

**Θυμὸς.** Ὁ θυμὸς ἐν γένει, ὅστις εἶναι κλονισμὸς τῶν νεύρων προξενούμενος ἀπὸ ὕβριν, καταφρόνησιν, ἢ ἄλλην τινὰ παροξυντικὴν αἰτίαν, κάμνει εἰς τὸ δέρμα ἐρεθισμὸν τοιοῦτον, ὥστε αἱ τρίχες σηκώνονται, ὡς φαίνεται καὶ εἰς τὰ ζῶα, προξενεῖ σπασμωδικούς συνελκυσμούς εἰς τὸ ἦπαρ, τριπλασιάζει τὴν δύναμιν τῶν μυῶνων, ταχύνει τοὺς παλμούς τῆς καρδίας, καὶ τὴν κυκλοφορίαν τοῦ αἵματος.

Ὁ θυμὸς εἰς τὰς γυναῖκας σιμὰ τῶν ἄλλων κακῶν διαφθείρει αὐτῶν καὶ τὸ γάλα· ὅθεν προέρχονται εἰς τὸ θηλάζον βρέφος κωλυκόπονοι, ἢ δὲν λαμβάνει τροφήν καλὴν ἐκ τοιοῦτου γάλακτος.

Ὁ θυμὸς, φθάσας εἰς τὸν ἄκρον βαθμὸν, προξενεῖ ἐπίσχεσιν ὄρου· ἐνίοτε τὸ αἷμα, ὠθούμενον μὲ δύναμιν μεγάλην πρὸς τὸν ἐγκέφαλον, ἐπιφέρει αἰμορροαγίας, ἀρρώστιας φλογώδεις, καὶ ἐνίοτε ἐπιληψίαν ἢ ἀποπληξίαν.

**Λύπη.** Ἡ λύπη εἶναι αἶσθημα λυπηρὸν δι' ἀγαθὸν τὸ ὁποῖον ἐστερήθη τις, ἢ τοῦ ὁποίου προβλέπει τὴν στέρησιν· ὅθεν δίδονται τὸσαῦτα εἶδη λύπης, ὅσα εἶναι τὰ ἀγαθά. Προξενεῖ δὲ γενικῶς ἀποβολὴν τῆς ὀρέξεως καὶ τῶν δυνάμεων, συντροφευμένη ἀπὸ διαφόρων τροποποιήσεως σωματικὰς κατὰ τὴν φύσιν τοῦ ἀγαθοῦ· αὐτῶ ἢ νοσταλγία, οὕσα ἔρωσ τῆς πατρίδος ἀνεφλεγμένου ἀπὸ τὴν ἰδέαν τῆς μακρᾶς ἀποστάσεως, ἐπιφέρει πυρετὸν βραδύν, ὅστις τήκει κατὰ μικρὸν καὶ φέρει τὸν ἄνθρωπον εἰς τὸν τάφον.

Ὁ φόβος, ὅστις εἶναι λύπη δι' ἀλλότριον ἀγαθόν, ὠχραίνει καὶ μαραίνει τὸν φθονοῦντα.

Ἡ ζηλοτυπία φέρει ὅλα τὰ ἀποτελέσματα τοῦ φόβου, κατὰ βαθμὸν ὅμως μεγαλύτερον· προχωρήσασα δὲ εἰς ὑπερβολὴν, ἐμπορεῖ νὰ προξενήσῃ καὶ παραφροσύνην.

Ὁ ἔρωσ συνεπισύρει τὰς βασάνους τῆς ζηλοτυπίας, τὰς παραφορὰς τοῦ θυμοῦ, τὴν μανίαν τῆς ἐκδικήσεως, τὰ φρικώδη σχέδια τῆς ἀπελπισίας. Τὰ δὲ ἰδιαίτερα σωματικὰ δεινὰ εἶναι, ἀποβολὴ ὀρέξεως, ἀδυναμία στομάχου, ὠχρίασις προσώπου, αἰσθησις δριμείας τινὸς θερμότητος, καὶ ἐνίοτε ἐρυσιπελατώδη ἐξανθήματα. Ὁ μαρasmus, καὶ ἡ κατάπτωσις τῶν δυνάμεων, ἀναγγέλλουν ἄκραν ἀτονίαν, καὶ ἡ τῆξις κόπτει τὴν ζωὴν.

**Ὁ δύννη.** Ἡ δύννη, οὕσα μὲν εἰς μικρὸν βαθμὸν, ἐξάγει δάκρυα· φθάσασα δὲ εἰς τὸν μέγιστον, φέρει ἀνορεξίαν, ἀτονίαν, ἀγρυπνίαν, ὠχρίασιν, δύσπνοιαν, καὶ ἐνίοτε λυγμούς. Ἐνὶ πρόσωπον συνέλκεται, τὸ στήθος συστέλλεται, τὰ μέλη συνάγονται εἰς ἑαυτὰ ὡς ἐν καιρῷ φύχους· καὶ ἂν βαρεῖα δύννη ἐπέλθῃ αἰφνίδιος, ἐμπορεῖ νὰ ἐπιφέρῃ παραφροσύνην καὶ θάνατον.

**Μῖσος.** Τὸ μῖσος, κατὰ τὰ διάφορα μισούμενα ἀντικείμενα, λαμβάνει διαφόρους τροποποιήσεις, καὶ φέρει διάφορα ἀποτελέσματα εἰς τὴν μηχανὴν τοῦ σώματος.

Γίνεται βδελυγμία ἀπὸ ὀσμᾶς, φέρ' εἰπεῖν, ἀηδεῖς, ἢ λόγους ναυτιώδεις προσερχομένη, ἥτις ἐξάγει σίελον εἰς τὸ στόμα, ἢ ταράττει τὸν στομάχον καὶ φέρει ἐμετόν.

Αἰδῶς, ἥτις φέρει ἐρύθημα εἰς τὰς παρειὰς δι' ἀπρεπὲς θέαμα ἢ ἀκουσμα.

Αἰσχύνη ἐκπεπληγμένη, ἥτις ταράττει ὅλον τὸ σῶμα, καὶ εἰς τὴν ὑπερβολὴν της ἐμπορεῖ νὰ ἐπιφέρῃ θάνατον.

**Φρίκη.** Εἰς τὴν φρίκην τὸ σῶμα ἀποστρέφεται τὴν θέαν τοῦ ἀντικειμένου. Τὰ μέλη ψυχραίνονται, τὸ δέρμα συνέλκεται, τὸ αἷμα σύρεται ἀπὸ τὸ πρόσωπον, καὶ ἀπὸ τὰ ἄλλα ἄκρα τοῦ σώματος.

**Φόβος.** Διαφόρως τροποποιεῖται καὶ ὁ φόβος, καὶ φέρει διάφορα ἀποτελέσματα.

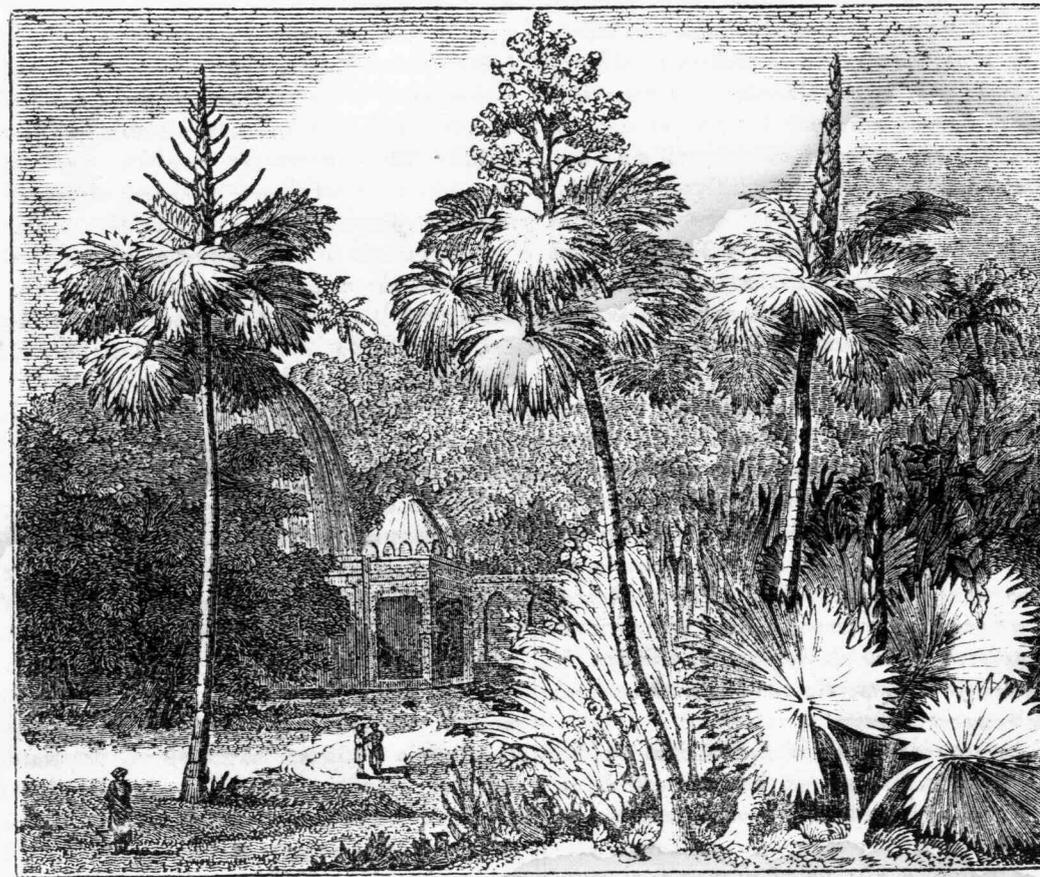
Ἡ ἀπειλή πλησιεστάτου τινὸς πόνου ἐμπορεῖ νὰ κατευνάσῃ τοὺς σπασμούς.

Ὁ μέγας φόβος ἐν γένει, προξενούμενος ἀπὸ τὴν βεβαιότητα ἐπικειμένου τινὸς μεγάλου δεινοῦ, φέρει ἀδυναμίαν εἰς ὅλον τὸ σύστημα τῶν αἱματοφόρων ἀγγείων, ἥτις, ἐμποδίζουσα τὸ αἷμα ἀπὸ τὸ νὰ διαχέεται εἰς τὰ τριχοειδῆ ἀγγεῖα, προξενεῖ τὴν γενικὴν ὠχρίασιν ὅλου τοῦ σώματος, καὶ ἰδιαίτερος τοῦ προσώπου.

Εἰς τὰς γυναῖκας ὁ φόβος ἐμπορεῖ νὰ προξενήσῃ διαφθορὰν τοῦ γάλακτος, καὶ ἐνίοτε ἐπίσχεσιν τῶν καταμνηνίων καὶ παραφροσύνην.

Ἐκπληξίς, ἢ φόβος αἰφνίδιος εἰς βαθμὸν μέγιστον, φέρει συστολὴν τοῦ στομάχου, ἰδρώτα ψυχρὰ, λύσιν τῆς κοιλίας, ἐνίοτε ἴκτερον, ἐπιληψίαν, φθίσιν, ἐνίοτε ὁμοίως θάνατον, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲ κατὰπτωσιν τῶν δυνάμεων, καὶ ἐνίοτε, ἐὰν ἦναι πιθανότης ἀπὸ κληγῆς τοῦ κινδύνου, διπλασιάσιν αὐτῶν.—ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΒΑΜΒΑ.

## Ἡ ΤΑΛΙΠΑΤΕΑ ΤΗΣ ΤΑΙΠΡΟΒΑΝΗΣ.



Ταλιπατεία εἰς διαφόρους ἡλικίας.

**ΟΛΙΓΑ** εἰς τὸ φυτικὸν βασίλειον εἶναι ἀξιολογώτερα καὶ ὠραιότερα, ἢ ἐπωφελέστερα εἰς τὸν ἄνθρωπον, παρὰ τὸ δένδρον Ταλιπατέα, τὸ ὁποῖον εἶναι φοινίκος εἶδος εἰς τὴν νῆσον Ταπροβάνην καὶ τὴν Μαλαβαρικὴν παραλίαν γινόμενον. Κατὰ μὲν τὸν Ροβέρτον Νόξ εἶναι ἰσοπαχῆς καὶ ἰσοῦψῆς μὲ ἰστὸν καραβίου, ὁ δὲ Κορδινέρος περιγράφει αὐτὴν ἀκριβέστερον, λέγων ὅτι μία τὴν ὁποίαν αὐτὸς ἐμέτρησεν ἦτον ἑκατὸν πόδας ὑψηλὴ, πέντε δὲ πόδας τὴν περιφέρειαν πλησίον τῆς γῆς. Κορμόν τὸ δένδρον τοῦτο ἔχει εὐθύτατον, ὁ ὁποῖος βαθμηδὸν ἐλαττοῦται ὅσον ἀναβαίνει, ὥστε ἡ περιφέρεια τοῦ ἄνω μέρους εἶναι μόλις τὸ ἡμισυ τῆς κατὰ τὴν βάσιν· δύναμιν ἔχει ἀρκετὴν ν' ἀνδίσταται εἰς τοὺς πλέον σφοδρούς τροπικούς ἀνέμους. Στερεῖται δὲ ἀπὸ κλάδους, καὶ τὰ φύλλα φύονται μόνον ἐκ τῆς κορυφῆς. Τῶν φύλλων τούτων τόσον παμμεγέθους εἶναι ἡ διάμετρος, ὥστε δύνανται νὰ σκεπάσωσι δέκα ἢ δώδεκα (ὁ Νόξ λέγει ἀπὸ δεκαπέντε ἕως εἴκοσι) ἀνθρώπους, πλησίον ἀλλήλων ἰσταμένους. Τὸ ἄνθος τῆς Ταλιπατέας, τὸ ὁποῖον ἐκφέεται ὑπεράνω τῶν φύλλων, εἶναι κατὰ πρῶτον σύμπλεγμα στιλπνῶν κητρίνων λουλουδιῶν, τερπινοτάτων μὲν εἰς τὴν ὄρασιν, ἀλλ' ὀσμὴν ἀφιέντων παραπολλὰ δυνατὴν καὶ δριμείαν. Πρὸ τῆς ἀναπτύξεως αὐτοῦ τὸ

ἄνθος εἶναι περικλεισμένον εἰς σκληρὸν φλοιὸν, ὅστις, τοῦ ἄνθους ἐξαπλουμένου, ἐκρηγνύεται μὲ ὀξὺν κρότον. Τὸ ἄνθος ἀναβαίνει πυραμοειδῶς εἰς μέγα ὕψος, δέκα πολλάκις καὶ δεκαπέντε πήχεις. Ἐξ αὐτοῦ δὲ προκύπτει ὁ καρπὸς ἢ οἱ σπόροι, οἵτινες εἶναι μὲ κεράσια ἰσομεγέθεις, καὶ πολυαριθμοτάτοι, πλήν ὄχι βρώσιμοι, ὡς σπόροι μόνον χρησιμεύοντες πρὸς πληθυσμὸν τοῦ δένδρου. Φαίνεται δὲ ὅτι οἱ ἐντόπιοι δὲν σπείρουν αὐτούς, ἀλλ' ἀφίνουσι τὸ ἔργον τοῦτο ὅπως διόλου εἰς τὴν φύσιν. Τὸ ἄνθος καὶ ὁ καρπὸς ἀπαξ μόνον γίνονται ἐφ' ἑκάστου δένδρου. Ἡ ἐμφάνισις αὐτῶν προμηνύει ὅτι τὸ δένδρον ἐγήρασε· κατὰ δὲ τοὺς ἐντοπίους γηράσκει εἰς ἑκατὸν ἔτη· ἀλλ' ὁ Ριβέρος, Πορτογάλλος σύγγραφεύς, λέγει, εἰς περίπου τριάκοντα, τὸ ὁποῖον καὶ φαίνεται ὀρθότερον. Εὐθύς ὅταν ὁ καρπὸς ἢ οἱ σπόροι ὠριμάσωσι, τὸ δένδρον ξηραίνεται καὶ φθαίρεται τόσον ταχέως, ὥστε μετὰ δύο ἢ τρεῖς ἐβδομάδας πίπτει καὶ σήπεται καταγῆς. Ὁ Νόξ βεβαιώνει ὅτι, ἂν τὸ δένδρον κοπῇ πρὶν κάμῃ σπόρους, ἢ ἀφθόνως περιεχόμενῃ ἐντὸς αὐτοῦ ψίχα ἢ ἐντερῶν ἢ εἶναι θρεπτικὴ καὶ ὑγιεινὴ· προσθέτει δὲ ὅτι οἱ ἐντόπιοι λαμβάνουν τὴν ψίχαν ταύτην, καὶ κοπανίζοντες αὐτὴν εἰς ἰγδία, κάμνουν κολλύρια ἐκ τοῦ ἀλεύρου της, τῶν ὁποίων ἢ γεύσις

ὁμοιάζει παραπολύ μὲ τὴν τοῦ σιτίου ἄρτου. Ἄλλο τι γνωστότερον εἶναι ὅτι ἀπὸ τὰ ἐντὸς τοῦ δένδρου κατασκευάζεται τὸ εἰς τὴν Εὐρώπην πεμπόμενον, καὶ δι' ἀσθενεῖς στομάχους θρεπτικώτατον, σάγον. Τὸ στελέχος ἢ ὁ κορμὸς τῆς Ταλιπατίας, ὡς ὁ τῶν πλειοτέρων φοινίκων, εἶναι σκληρότατος μὲν ἐξωθεν, μαλακὸς δὲ καὶ σπογγώδης ἐντὸς. Σκευάζουσι δὲ τὸ σάγον, κτυποῦντες τὸ σπογγώδες μέρος τοῦ στελέχους εἰς ἰγδίον τι, καὶ τοιουτοτρόπως προμηθεύοντες τὴν συνιστάσαν αὐτὸ ὕλην. Ἄλλὰ, μ' ἐλα ταῦτα, τῆς Ταλιπατίας τὸ μέγα ὄφελος συνίσταται εἰς τὰ φύλλα. Ἐπὶ τοῦ δένδρου τὰ φύλλα ταῦτα ἔχουν, ὅταν ἑκταθῶσιν, ὠραῖον, βαθρὸν πράσινον χρῶμα· τὰ μᾶλλον ὁμοίως χρησιμεύοντα κόπτονται πρὶν ἐξαπλωθῶσιν, ἔχουν δὲ καὶ φυλάττουν δι' αἰῶνας ὠχρὸν βαθρὸν κίτρινον χρῶμα, ὄχι ἀνόμοιον μὲ τὸ τοῦ παλαιοῦ περγαμνηνοῦ χάρτου. Πρὸς χρῆσιν ἐτοιμάζονται μὲ τρόπον ἀπλοῦστατον· τρίβονται μὲ σκληρὰ λεῖα τεμάχια ξύλου, τὰ ὁποῖα ἐκθλίβουν πᾶσαν τὴν μένουσαν ὑγρασίαν, καὶ αὐξάνουσι τὸ εὐλύγιστον αὐτῶν, τὸ καὶ φύσει μέγιστον. Τοῦ θαυμασίου τούτου φύλλου τὴν κατασκευὴν καὶ τῶν ἰνῶν αὐτοῦ τὴν διάταξιν ἐμπορεῖ τις κάλλιον νὰ ἐννοήσῃ θεωρῶν τὴν ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ παρόντος ἄρθρου εἰκονογραφίαν. μάλιστα δὲ κατὰ τὴν ἐκ δεξιῶν κόγχην, εἰς τὴν ὁποῖαν δεικνύεται καὶ ἡ τῶν φύλλων κατασκευὴ.

Αὐτοῦ θέλουσιν παρατηρήσειν οἱ ἀναγνώσται μας ὅτι εἶναι καμωμένον ἀπαράλλακτα ὡς ῥιπίδιον, καὶ ὡς ῥιπίδιον ἐμπορεῖ νὰ κλείεται ἢ νὰ ἐκτείνεται, καὶ μὲ σχεδὸν τὸσον ὀλίγον κόπον. Τῶντι μεταχειρίζονται αὐτὸ ὡς ῥιπίδιον οἱ Ταπροβαναῖοι, καὶ εἶναι προσέτι τὸ μόνον ἀλεξίβροχον καὶ σκιαδίον τῶν πρὸς τούτοις ἐξ αὐτοῦ μόνου κάμνουσι τὰς σκηνάς τῶν ἀφοῦ δὲ τὸ κόψωσιν εἰς λωρίδας, γράφουν ἐπ' αὐτοῦ ἀντὶ χάρτιου.

Τόσον ἐλαφρὸν εἶναι τὸ φύλλον τοῦτο, ὥστε ἐν ὀλόκληρον δύναται τις νὰ βαστάξῃ εἰς τὴν χεῖρα· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐξ αἰτίας τοῦ ὑπερβολικοῦ μεγέθους ἤθελε φέρειν δυσκολίαν ἀνοιγόμενον, διὰ τοῦτο κόπτονται ἐξ αὐτοῦ τμήματα οἱ ἐντόπιοι, δι' ὧν σκεπάζονται ἀπὸ τὰς καυστηρὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου, ἢ ἀπὸ τὰς βροχάς. Κρατοῦσι δὲ πάντοτε τὸ στενὸν μέρος ἐμπροσθεν, ὥστε οἱ αὐτὸ μεταχειριζόμενοι εὐκολώτερον νὰ διαπερνῶσι τὰ εἰς τὴν χώραν τῶν ἀφθονα δάση. Λαβίδας δὲν μεταχειρίζονται, ἀλλὰ κρατοῦσι τὰς δύο πλευρὰς τοῦ φύλλου. 'Τοῦτο,' λέγει ὁ Νόξ μὲ τὸν ἀλλόκοτον αὐτοῦ τρόπον, 'εἶναι θαυμαστὸν ἔλεος, τὸ ὁποῖον ὁ Παντοκράτωρ Θεὸς ἐπεδαψίλευσεν εἰς τοὺς πένητας τούτους καὶ γυμνοὺς ἀνθρώπους κατὰ τὴν βροχεράν τὰ ὑ- τὴν χώραν!' Ὄφειλε νὰ προσέσῃ, κατὰ τὴν θεωρημὴν τὴν χώραν! Ὄφειλε νὰ προσέσῃ, κατὰ τὴν θεωρημὴν τὴν χώραν! Ὄφειλε νὰ προσέσῃ, κατὰ τὴν θεωρημὴν τὴν χώραν! Ὄφειλε νὰ προσέσῃ, κατὰ τὴν θεωρημὴν τὴν χώραν!

Ὅσον πολὺ νερὸν καὶ ἂν ἤθελε πίσειν ἐπὶ τοῦ φύλλου, ὑγρασία ποσῶς δὲν εἰσχωρεῖ, ἀλλὰ μένει ξηρὸν καὶ ἐλαφρὸν πάντοτε. Τὰ Βρετανικὰ στρατεύματα εἰς τὸν

γενόμενον τὸ 1817 καὶ 1818 κατὰ τῶν Ταπροβαναίων πόλεμον ἐγνώρισαν κατὰ δυστυχίαν τῶν πόσον ἐξαίρετα προφυλάττει ἀπὸ τὴν ὑγρασίαν. Τὰ τηλεβόλα τοῦ ἐχθροῦ ἦσαν ἕκαστον προμηθευμένον ἀπὸ ταλιπάτινον φύλλον, δι' οὗ ἡ πυρόκονος καὶ τὰ ὄπλα τῶν ἐφυλάσσοντο πάντοτε ξηρὰ, καὶ ἠδύνατο νὰ πυροβολῶσι κατὰ τῶν ἐχθρῶν· τὰ δὲ Βρετανικὰ τουφέκια, τοιαύτης σκέπης ἐστερημένα, καθιστάνοντο πολλάκις ἄχρηστα ὑπὸ τῶν ῥαγδαίων βροχῶν, καὶ τῆς τῶν δασῶν ὑγρασίας.

Χρησιμεύουν δὲ καὶ ὡς σκηναὶ τὰ τῆς Ταλιπατίας φύλλα, καθὼς περιεγράψαμεν εἰς τὰ περὶ τῆς Αἰχμαλωσίας τοῦ Ῥοβέρτου Νόξ, Ἀριθ. 26 τῆς Ἀποθήκης, Σελ. 22. Τόμ. Γ'. Δύο ἢ τρία Ταλιπάτινα σκιαδία κάμνουσιν τοιαύτην σκέπην ἀρίστην, καὶ ἐπειδὴ μάλιστα εἶναι τόσον ἐλαφρὰ καὶ εὐμετακόμιστα, (ἐκάστου διπλωμένου φύλλου ὄντος ἰσομεγέθους μ' ἀνθρώπου βραχιόνα), ἀρμόζουσι πρὸς τοῦτο θαυμασιώτατα. Οἱ ἄρχοντες, περιπλέον, ἔχουν τετραγώνους σκηνὰς τακτικῶς ἐξ αὐτῶν ἐσχηματισμένας. Εἰς ταύτας τὰ φύλλα εἶναι συνερράμμενα μὲ τρόπον εὐμορφον, βάλλονται δ' ἐπὶ ἐλαφροῦ ξυλίνου κατασκευάσματος· τὸ ὅλον ἔχει μικρότατον βάρος, καὶ στοιβάζεται εἰς πολλὰ ὀλίγον τόπον.

Διὰ νὰ χρησιμεύσωσιν ἀντὶ χάρτιου, κόπτονται εἰς λωρίδας, (ἡμεῖς ἴδαμεν τινὰς 15 δακτύλους μακρὰς, τρεῖς δὲ πλατείας), αἵτινες βυθίζονται ὀλίγην ὥραν εἰς βραστὸν ὕδωρ, τρίβονται ἐμπροσθεν καὶ ὀπισθεν ἐπάνω εἰς λεῖον κομμάτιον ξύλου διὰ νὰ γίνωσιν εὐλύγιστοι, ἔπειτα δὲ ξηραίνονται καλά. Οἱ Ταπροβαναῖοι γράφουν ἢ ἐγγραφῶσιν τὰ γράμματα τῶν εἰς αὐτὰς μὲ στύλον, ἢ τοῖς χυλιδίνου ἐργαλείου, ἔπειτα δὲ τὰς τρίβουσι μὲ οὐσίαν τινὰ μελανόχροον, ἣτις, ἀπομένουσα εἰς τὰ σκαλισμένα ἢ ἐξοσμένα μόνον μέρη, κάμνει τοὺς χαρακτῆρας πλέον εὐαναγνώστους. Τὴν χρωματιστικὴν ὕλην ἀραιόνοσι μιγνύοντες αὐτὴν μὲ ἔλαιον τοῦ κοκοκαρίου· ἀφοῦ δὲ ξηρανθῇ, δυσκόλως ἐξαλείφεται. Εἰς κοινὰς περιστάσεις γράφουν ἐπάνω εἰς τὸ φύλλον ἐνὸς ἄλλου φοινίκου, ἀλλὰ τὸ ταλιπάτινον μεταχειρίζονται εἰς ὅλας τὰς ἐπιστολάς τῆς κυβερνήσεως, τὰ ἀξιόλογα ἔγγραφα, καθὼς διαθήκας, πωλήσεις, κτλ., καὶ εἰς τὰ βιβλία τῶν Ταπροβαναϊκῶν βιβλίων εἶναι ἄθροισμα τοιούτων λωρίδων συνδεδεμένων. Ἐπειδὴ δὲ καὶ οἱ νομικοὶ καὶ οἱ σοφοὶ τοῦ τόπου τούτου εἶναι ἄμοιροι χρονολογικῶν γνώσεων, ἀκολουθεῖ μεγάλη σύγχυσις ὡς πρὸς τὰς ἐτομηνίας· συχνότατα δὲ βλέπει τις Ταπροβαναῖον δικαστὴν, ὁ ὁποῖος, διὰ νὰ ἐξακριβώσῃ τὴν ἀρχαιότητα ἐγγράφου εἰς τὸ δικαστήριον παρουσιασθέντος, ὁσφραίνεται καὶ κόπτει αὐτό.

Τὸ εἰς τὴν μελάνην περιεχόμενον ἔλαιον μεταδίδει ἰσχυρὰν ὀσμὴν, ἣτις προφυλάττει ἀπὸ ἔντομα, ἀλλ' ἡ ὀσμὴ αὕτη ἀφανίζεται μὲ τὸν καιρὸν. Ἡ Ταλιπατία ὁμοίως φαίνεται ὅτι ἔχει ἐν ἑαυτῇ φυσικὴν τινὰ ποιότητα, ἣτις ἀποτρέπει τὴν τῶν ἐντόμων προσβολήν, καὶ διατηρεῖ τὰ φύλλα ἀπὸ τὴν ἐκ τοῦ χρόνου φθορὰν, ἀκόμη καὶ χωρὶς ἔλαιον.

Σιμά ὄλων τῶν προειρημένων, μεταχειρίζονται τὸ

ταλιπάτινον φύλλον οἱ Ταπροβαναῖοι καὶ εἰς τὸ νὰ καλύπτωσι τοὺς οἴκους τῶν. Κάμνουσι δ' ἐξ αὐτοῦ καὶ πῖλους τῆς κεφαλῆς, τὰ χεῖλη τῶν ὀπείων εἶναι τόσον πλατέα ὅσον ἐκτεταμένον σκιαδίον, καὶ φοραίνονται ὡς ἐπιτοπλεῖστον ἀπὸ θηλαζούσας γυναῖκας, διὰ νὰ σκεπάζωσιν ἀπὸ τὴν θερμότητα ἑαυτὰς καὶ τὰ τέκνα τῶν.

Ἡ Ταλιπατία δὲν εἶναι τὴν σήμερον πολλὰ κοινὸν δένδρον, καὶ σπανίως φαίνεται εἰς τὰ παράλια· εὐρίσκειται ὡς ἐπιτοπλεῖστον εἰς τὰ τοῦ ἐνδοτέρου δάση, μεταξύ ἄλλων δένδρων διεσκορπισμένη.

## ΑΠΟΔΕΙΞΕΙΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ.

Ἀριθ. 9.

### ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΕΝΑΡΓΕΙΑ.

ΑΝ ἡ Χριστιανικὴ θρησκεία δὲν ἦτον ἐκ Θεοῦ, πρέπει νὰ ἦτον ἐξ ἀνθρώπου. Πρέπει νὰ ἦτο σεσοφισμένος μῦθος πανούργων λαοπλάνων, ἢ ὄνειρον παραφόρων ἐνθουσιαστῶν, ἢ μίγμα τι καὶ τῶν δύο, ἂν κατ' ἀλήθειαν δὲν ἦτον ὅπως ἐπηγγέλλετο, ἀποκάλυψις ἐκ Θεοῦ.

Ἄς ἐρευνήσωμεν λοιπὸν ποῖα ἐκ τῶν δύο τούτων ὑποθέσεων εἶναι ἡ πιθανώτερα· τὸ εὐαγγέλιον ἔχοντες ἐνώπιόν μας, ἂς κρίνωμεν ἐκ τοῦ χαρακτῆρος αὐτοῦ, ἂν ἡ Χριστιανικὴ θρησκεία φαίνεται πιθανώτερον ὅτι προήλθεν ἐκ τοῦ Θεοῦ τῆς ἀληθείας, ἢ ἐξ ἀπλῶν ἀνθρώπων, οἵτινες ἦσαν ἢ ἐπίβουλοι πλάνοι, ἢ μανιῶδεις ἐνθουσιασταί.

Ἄν ἐπίβουλοι ἄνδρες εἶχον συρράψειν καὶ διαδώσειν τὴν Χριστιανικὴν θρησκείαν, καθ' ὃν τρόπον αὐτοὶ ἔκρινον ἀρμοδιώτερον εἰς προσηλυτισμὸν, ἀναμφιβόλως ἤθελον ἐκδώσειν βιβλίον τι ὡς τοῦ Ἰησοῦ αὐτοῦ σύγγραμμα, τὰς ἀρχὰς ἐκθέτον καὶ τὰ παραγγέλματα τῆς θρησκείας του, ἀνταποκρινόμενον δὲ μὲ τὰ βιβλία τοῦ νόμου τὰ ὑπὸ τοῦ Μωϋσέως συγγραφέντα. Πάντες οἱ ὁπωσοῦν διατεθειμένοι νὰ δώσωσιν ἀκρόασιν εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ εὐαγγελίου, καὶ νὰ ἐξετάσωσι τὰς Χριστιανικὰς Γραφὰς, ἦτο φυσικὸν νὰ ζητήσωσι κατὰ πρῶτον (ὡς ἀναμφιβόλως πολλοὶ ἐζήτησαν) ἔγγραφόν τι τοῦ θεμελιωτοῦ αὐτοῦ τῆς νέας θρησκείας. Ἄν λοιπὸν ὑπῆρχε πλάσμα τι, τὰ πλαστὰ βιβλία, — ἢ τουλάχιστον τὰ κυριώτερα ἐξ αὐτῶν, — ἤθελον ἐξάπαντος ἀποδοθῆναι εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ὡς συγγραφεῖα τῶν. Ὅλα δὲ τὰ μὴ εἰς αὐτὸν ἀποδοθέντα ἤθελον φυσικῶ τῷ λόγῳ δημοσιευθῆναι μὲ τὰ ὀνόματα τῶν ἐπισημοτέρων καὶ ἐξοχωτέρων Ἀποστόλων του.

Ἄλλ' ὡς γνωρίζει καθεὶς, πᾶν τοῖναντίον ἀληθεύει· κἀνὲν ἀπὸ τὰ βιβλία τῆς Καινῆς Διαθήκης δὲν ἐλέχθη ποτὲ ὅτι συνεγράφη παρ' αὐτοῦ τοῦ Χριστοῦ· ἀπὸ δὲ τὰ τέσσαρα εὐαγγέλια δύο μόνον ἀποδίδονται εἰς τοὺς Ἀποστόλους ὡς συγγραφεῖς τῶν· καὶ περιπλέον, ἐκ τῶν δύο τούτων μόνος ὁ Ἄγ. Ἰωάννης φημίζεται πολὺ μεταξύ τῶν Ἀποστόλων· καθότι περὶ τοῦ Ἄγ. Ματθαίου ὀλιγώτατον ἰστορεῖται. Τὰ ἄλλα δύο εὐαγγέλια, ὡς καὶ ἡ βίβλος τῶν Πράξεων, ἢ τὴν πρώτην ἐξάπλωσιν τοῦ Χριστιανισμοῦ διηγουμένη, ἐφθασαν εἰς

ἡμᾶς ὡς τὰ πονήματα δύο ἀνδρῶν, οἵτινες φαίνεται μὲν ὅτι ἦσαν σύντροφοι τινῶν ἀπὸ τοὺς ἐξοχωτάτους ἐκ τῶν Ἀποστόλων, ἀλλὰ δὲν ἀνῆκον αὐτοὶ οἱ ἴδιοι εἰς τὸ Ἀποστολικὸν τάγμα.

Πάλιν βέβαιον εἶναι ὅτι, καθ' ὃν χρόνον ἐφάνη ὁ Ἰησοῦς, οἱ Ἰουδαῖοι προθύμως περιέμενον Χριστὸν ἢ Μεσσίαν, ὅστις νὰ χρηματίσῃ δυνατὸς ἡγεμῶν, νὰ τοὺς ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τὸν ζυγὸν τῶν Ῥωμαίων, καὶ νὰ κάμῃ αὐτοὺς ἰσχυρὸν κράτος, δεσπόζον ἐπὶ τῶν Ἑθνῶν. Τοῦτο δὲ ἀκόμη περιμένουσι μέχρι τῆς σήμερον οἱ Ἰουδαῖοι. Ἄν δὲ ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ Ἀπόστολοι ἦσαν ἐνθουσιασταὶ ἢ πλάνοι, ἢ μίγμα τι ἐξ ἀμφοτέρων, ἦτο φυσικὸν νὰ συμμορφωθῶσι μὲ τὰς ἐπικρατούσας προσδοκίας τοῦ λαοῦ. Ἦτο φυσικὸν νὰ δημοσιεύσωσιν ὅτι ἡ ἐγγίζουσα βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἦτον ἐνδοξος κοσμικὴ αὐτοκρατορία, ὁποῖαν ἠλπίζον οἱ Ἰουδαῖοι, ἀντὶ βασιλείας μὴ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου, ὡς πραγματικῶς ἐκήρυττον. Γνωρίζομεν δὲ ὅτι πάντες οἱ διάφοροι ψευδοχριστοὶ, ὅσοι ἐφάνησαν ὀλίγον τι πρὸ τῆς καταστροφῆς τῶν Ἱεροσολύμων, ἔτι δὲ καὶ μετ' αὐτὴν, ἐπηγγέλλοντο ἕκαστος ὅτι ἦλθεν ὡς κοσμικὸς ἐλευθερωτῆς καὶ δορικτήτωρ, συμφώνως μὲ τὰς ἐπικρατούσας δόξας. Ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἐξ ἐναντίας, ὄχι μόνον οὐδὲν κοσμικὸν βασίλειον διεκήρυξαν, ἀλλ' οὐδὲ κἂν ὑπεσχέθησαν κοσμικὴν τινὰ ἐπιτυχίαν καὶ εὐδαιμονίαν εἰς τοὺς ὁπαδοὺς τῶν· εἶπαν μάλιστα εἰς αὐτοὺς, 'Ἐν τῷ κόσμῳ θλίψιν ἔξετε.' (Ἰωάν. ις'. 33). Τοῦτο δὲ τόσον μᾶλλον εἶναι ἀξιοσημείωτον, καθ' ὅσον ἀνεκαθεν ἐφρόνουσιν οἱ Ἰουδαῖοι ὅτι ἡ κοσμικὴ εὐδαιμονία εἶναι σημεῖον τῆς εὐνοίας τοῦ Θεοῦ· ἐπειδὴ τοιαύτας ἀμοιβὰς ἐπηγγέλλετο ὁ Μωσαϊκὸς νόμος. Αἱ εἰς τὴν παρούσαν λοιπὸν ζωὴν σκληραγωγίαι καὶ θλίψεις, τὰς ὁποίας ἐλέγετο εἰς τοὺς ἀνθρώπους ὅτι ἀνάγκη πᾶσα νὰ προσδοκῶσιν, ἂν γένωσι Χριστιανοί, ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἦσαν ἀποτρεπτικαί, διήγειρον καὶ πρόληψιν εἰς τὸν νοῦν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ὡς νὰ μὴν ἦτο δυνατόν οἱ τοιοῦτοι ἀληθεῶς νὰ εὐνοῶνται ὑπὸ τοῦ Θεοῦ· κατὰ τὴν προφητείαν τοῦ Ἡσαίου, 'Ἡμεῖς ἐλογισάμεθα αὐτὸν εἶναι ἐν πόνῳ, καὶ ἐν πληγῇ, καὶ ἐν κακῶσει.' (ΝΗ'. 4). Ταῦτα πάντα λοιπὸν, πλάνοι ἢ ἐνθουσιασταὶ ἐξ ὁποιοῦδήποτε ἔθνους, πολὺ δὲ ἦττον ἐκ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ, ποσῶς δὲν ἤθελον φαντασθῆναι νὰ διδάξωσι.

Πάλιν· ἂν οἱ Ἀπόστολοι ἦσαν ἐπίβουλοι καὶ δόλιοι, θέλοντες μὲν νὰ κολακεύωσι τὰς προλήψεις τῶν Ἰουδαίων διὰ νὰ κάμνωσι προσηλυτῶν, μὴ τολμῶντες δὲ νὰ ἀναγορεύσωσι τὸν Χριστὸν ὡς κοσμικὸν βασιλέα καὶ ἐλευθερωτὴν ἐκ φόβου μὴ παροξύνωσι τοὺς Ῥωμαίους, ἤθελον διδάσκειν τουλάχιστον ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι ἐμελλον νὰ ἔχωσι πνευματικὴν ὑπεροχὴν· τουτέστιν, ὅτι θρησκευτικῶς αὐτοὶ ἐμελλον ἔτι νὰ διαμένωσιν ὁ περισούσιος λαὸς τοῦ Θεοῦ. Ἦθελον διδάσκειν ὅτι τὰ Ἱεροσόλυμα ἐμελλον εἰσεῖτι νὰ διαμένωσιν ἡ Ἁγία Πόλις, καὶ ὅτι ἅπαντες ὤφειλον εἰς αὐτὴν νὰ ἔρχωνται νὰ προσκυνῶσι καὶ νὰ προσφέρωσι θυσίας εἰς τὸν ναόν, καὶ νὰ φυλάτ-

τωσι πάντα τὸν νόμον τοῦ Μωϋσέως, διὰ τὸ ἀξιωθῶσι τῆς εὐνοίας τοῦ Θεοῦ. Τοῦτο ἤθελεν εἶσθαι τὸ πλέον εὐπρόσδεκτον δόγμα εἰς τοὺς Ἰουδαίους· καὶ τοῦτο οἱ Ἀπόστολοι, Ἰουδαῖοι ὄντες καὶ αὐτοὶ, μόλις ἤθελον λείψειν νὰ διδάξωσιν, ἂν τὸ Εὐαγγέλιον ἦτον ἴδιον αὐτῶν ἐπινοήμα. Καὶ τῶντι δὲ μανθάνομεν ἀπὸ τὰς Πράξεις, καὶ ἀπὸ διαφόρους τῶν τοῦ Ἀγ. Παύλου Ἐπιστολῶν, (ἐξαιρέτως ἀπὸ τῆν πρὸς Γαλάτας), ὅτι πολλοὶ τῶν Ἰουδαίων προσηλύτων κατεγίνοντο νὰ φέρωσι τοὺς ἐκ τῶν Ἑθνῶν Χριστιανούς εἰς τὴν τήρησιν τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου. Ἀλλὰ τὸ δόγμα τοῦτο ποτὲ οἱ Ἀπόστολοι δὲν παρεδέχθησαν· διδάσκοντες ἐκ τοῦ ἐναντίου, ὅτι τὸν ζυγὸν τοῦ Ἰουδαϊκοῦ νόμου δὲν ἔπρεπε νὰ ἐπιφορτισθῶσιν οἱ ἐξ Ἑθνῶν Χριστιανοί, καὶ ὅτι κατ' οὐδὲν ἦσαν οὗτοι κατώτεροι τῶν Ἰουδαίων συναδελφῶν τῶν· καὶ ὅτι, ὑπὸ τὸ Εὐαγγέλιον, ἡ Ἱερουσαλήμ καὶ ὁ ναὸς τῆς δὲν εἶχον ἰδιαιτέραν τινὰ ἀγιότητα. Πᾶν δὲ τοῦτο εἶναι ὅλον τὸ ἐναντίον ἀφ' ὃ ἠδύνατο τις νὰ ἐλπίσῃ ἀπὸ πλάνους ἢ ἐνθουσιαστὰς, κηρύττοντας θρησκείαν τῆς ἰδίας αὐτῶν φαντασίας ἢ ἐπινοίας γέννημα.

Ἀληθεύει μὲν ὅτι, ἂν ἐδίδον ταύτην τὴν ὑπεροχὴν εἰς τοὺς Ἰουδαίους καὶ τὴν πόλιν καὶ τὸν ναὸν αὐτῶν, μολονότι ἤθελον κολακευθῆν αἱ Ἰουδαϊκαὶ προλήψεις, τὰ Ἑθνη ὅμως ἤθελον εὐχαριστηθῆν ὀλιγώτερον. Ἀλλ' ἂν τὸ Εὐαγγέλιον εἶχε κατασκευασθῆν δολίως πρὸς εὐχαρίστησιν καὶ δελεασμὸν τῶν Ἑθνῶν, ἤθελεν ἔχειν τοῦλάχιστον μίαν τελετήν, ἣτις ἤθελεν ἀρέσκειν ἐπίσης καὶ εἰς Ἰουδαίους καὶ εἰς Ἑθνικούς· λέγω τὸ σφάζειν κτήνη πρὸς θυσίαν. Κατὰ τοῦτο συνεφώνει τῶν Ἰουδαίων ἡ θρησκεία μὲ ὅλας τὰς τῶν Ἑθνῶν. Εἶναι δ' ἀπίστευτον ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς ἤθελε παραλείψειν αὐτὸ τὸ ἔθιμον, ἂν ἦτο θρησκεία ὑπ' ἀνθρώπων ἐφευρεθεῖσα. Ποτὲ δὲν ἤθελε περάσειν ἀπὸ τὸν ναὸν τῶν αὐτουργῶν του νὰ κάμωσιν αὐτὸν ἐξαίρεσιν πάσης προὔπαρξάσης θρησκείας, καὶ μάλιστα εἰς πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον κατὰ τὰ αἰσθήματα καὶ τὰς προλήψεις ἐκείνου τοῦ καιροῦ ἐκρίνετο ὑφ' ὅλων οὐσιωδέστατον.

Τῶντι ὀλόκληρος ὁ χαρακτήρ τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας διαφέρει τοσοῦτον, εἰς πολλὰ πράγματα, καὶ ἀπὸ τῆν Ἰουδαϊκὴν καὶ ἀπὸ τὰς ἄλλας ὅλας θρησκείας αἵτινες ποτὲ ὑπῆρξαν εἰς τὸν κόσμον, ὥστε δυσκολεύεται τις νὰ ἐννοήσῃ πῶς ἠμποροῦν ἄνθρωποι ἀφ' ἑαυτῶν νὰ ἐπινοήσωσι τοιοῦτον σύστημα· πολὺ δὲ ἦττον νὰ στοχασθῶσιν αὐτὸ ἀρμόδιον ν' ἀξιωθῆ ἕμμενοὺς ὑποδοχῆς. Τὸ αὐτὸ δύναται τις νὰ εἴπῃ περὶ τοῦ χαρακτήρος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὡς ὑπὸ τῶν Εὐαγγελιστῶν περιγράφεται. Εἶναι ὅμως ἀνόμοιος παντὸς, τὸν ὁποῖον εἰκόνισεν ἢ ἐφαντάσθη νοῦς ἀνθρώπινος ἀρχήτερα.

Ἄλλο τι ἀξιοπαρατήρητον εἶναι τοῦτο· ἂν ὁ Χριστὸς καὶ οἱ Ἀπόστολοι ἦσαν ἀπλῶς ἄνθρωποι, ἤθελεν ἀπαιτεῖν περισσώτερον μὲν ζῆλον, οὐχὶ δὲ τοσαύτην ἀκρίβειαν εἰς τὰ ἠθικά χρέη· ὁ πολὺς ὑπὲρ τῆς ἑαυτῶν θρησκείας ζῆλος ἤθελε τοὺς φαίνεσθαι ἰκανῆ ἀναταμιβῆ διὰ τὴν τῶν ἄλλων καθηκόντων ἀμέλειαν. Οὐ-

τως ἔπραττεν ὁ Μωάμεθ, δηλοποιῶν ὅτι ἐκείνοι μάλιστα ἤξιοῦντο τῆς εὐνοίας τοῦ Θεοῦ ὅσοι ἐμάχοντο ὑπὲρ αὐτοῦ. Καὶ εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς αἱρέσεις καὶ τὰ κόμματα δύνασαι νὰ παρατηρήσῃς ὅτι τόσον μεγάλη ἀρετὴ θεωρεῖται ὁ ζῆλος, ὥστε χάριν αὐτοῦ συγχωροῦνται πολλὰ καὶ σημαντικὰ ἐλαττώματα τῆς ἰδιωτικῆς ζωῆς.

Ὁ τρόπος οὗτος τοῦ κρίνειν, ὁ τόσον φυσικὸς εἰς τὸν ἄνθρωπον, εἶναι ὅμως ἐναντίος ἐκείνου, τὸν ὁποῖον εὐρίσκομεν εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ τοὺς Ἀποστόλους. Αὐτοὶ ἐδίδασκον τοὺς ὀπαδοὺς των ὄχι μόνον νὰ ἦναι καθαροὶ καὶ δίκαιοι, καὶ πραεῖς καὶ ταπεινόφρονες, ἀλλὰ καὶ ὅτι ὅσα καὶ ἂν ἔλεγον καὶ ὅσα καὶ ἂν ἔπραττον ὑπὲρ τῆς Χριστιανικῆς πίστεως δὲν ἠμποροῦν νὰ ἀναπληρώσωσι τὴν ἔλλειψιν τῶν Χριστιανικῶν τούτων ἀρετῶν, οὔτε ἤθελον εἶσθαι ποτὲ δεκτὰ εἰς τὸν Κύριόν των. Αὐτὸς ὄχι μόνον παραβάλλει τὸν ἀκούοντα τοὺς λόγους του καὶ μὴ ποιῶντα αὐτοὺς μὲ τὸν ὅστις ἐκοδόμησε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν ἄμμοιν, οὐχὶ μόνον ἐπέπληξε τοὺς καλοῦντας αὐτὸν Κύριε! Κύριε! μὴ πράττοντας δὲ ὅσα τοὺς παρήγγελλεν, ἀλλὰ καὶ ἐδηλοποίησεν ὅτι οἱ ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ κηρύξαντες, ἀκόμη δὲ καὶ οἱ ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ δυνάμεις πολλὰς ποιήσαντες, ἤθελον ἀποβληθῆν ὑπ' αὐτοῦ, ἂν ἦσαν ἐργάται τῆς ἀνομίας. Οἱ Ἀπόστολοι ὡσαύτως ἐδίδασκον ὅτι οἱ τὴν Χριστιανικὴν θρησκείαν πρεσβεύοντες ὤφειλον νὰ ἦναι οὐχ ἦττον, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἀκριβεῖς περὶ τὰ ἦθη, καὶ ὅτι ἀκόμη καὶ αἱ εἰς αὐτοὺς χαρισθεῖσαι θαυματουργικαὶ δυνάμεις τίποτε δὲν ἤξιζον, ἂν ἐστεροῦντο τὴν ἀγάπην ἐκείνην, ἣτις οὐκ ἀσχημονεῖ, οὐ ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς, οὐ παροξύνεται, οὐ λογίζεται τὸ κακὸν, οὐ χαίρει ἐπὶ τῇ ἀδικίᾳ, συγχαίρει δὲ τῇ ἀληθείᾳ.

Ταῦτα πάντα εἶναι μὲν ὁποῖα ἠδύνατό τις νὰ ἐλπίσῃ ἀπὸ διδασκάλου θεοῦθεν ἀπεσταλμένου. Ἡ δὲ πείρα δεικνύει πόσον διαφέρουσιν ἀφ' ὅτι ἠδύνατό τις νὰ περιμένη ἀπὸ φιλοῦς ἀνθρωπίνου διδασκάλου, ἐνεργούντας κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτῶν κρίσιν καὶ τὰ φυσικά των αἰσθήματα.

ΦΙΛΟΜΑΘΕΙΑ.—Ὁ Βόσουελλ διηγεῖται τὸ ἐφεξῆς ἀνέκδοτον περὶ τινος παιδίου, τὸ ὁποῖον ἐκωπηλάτησεν αὐτὸν καὶ τὸν φίλον του Ἰώνσωνα εἰς τὸν ποταμὸν Τάμεσιν. Διελέγοντο περὶ τῆς ὠφελείας τῶν γνώσεων· παρετήρησε δ' ὁ πρῶτος.—'Τὸ παιδίον τοῦτο μᾶς κωπυλατεῖ τόσον καλὰ χωρὶς μάθησιν, ὡς ἂν ἠδύνατο νὰ ψάλλῃ τὸ ἄσμα τοῦ Ὀρφείου εἰς τοὺς Ἀργοναύτας, οἵτινες ἦσαν οἱ πρῶτοι θαλασσινοί.' Ἐφώνησε τότε πρὸς τὸ παιδίον, 'Τί ἐδίδες, τέκνον μου, νὰ μάθῃς περὶ τῶν Ἀργοναυτῶν;' 'Κύριε,' ἀπεκρίθη τὸ παιδίον, 'ἐδίδα ὅ,τι ἐχῶ.' Ὁ Ἰώνσων ὑπερευχαριστήθη μὲ τὴν ἀπόκρισιν ταύτην, καὶ τὸν ἐδώκαμεν διπλοῦν πορθημίον. Στραφεῖς τότε πρὸς ἐμὲ ὁ Ἰώνσων, 'Φίλε,' εἶπεν, 'ἡ φιλομάθεια εἶναι τὸ φυσικὸν αἰσθημα τῆς ἀνθρωπότητος· καὶ πᾶς ἄνθρωπος, τοῦ ὁποῖου ὁ νοῦς δὲν εἶναι ὅμως ἐξηχρηωμένος, προθύμως δίδει πᾶν ὅ,τι ἔχει διὰ ν' ἀποκτήσῃ μάθησιν.'